

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Narednine in inserate
sprejema upravništvo v
Katol. Tiskarni Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niskih ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniši
nedelje in praznike ob
pol 6. uri popoldne.

Pe pošti prejemam:

za

celo leto naprej 26 K — h
pol leta » 13 » — »
šetri » » 6 » 50 »
mesec » » 2 » 20 »

V upravništvu prejemam:

za

celo leto naprej 20 K — h
pol leta » 10 » — »
šetri » » 6 » — »
mesec » » 1 » 70 »

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Štev. 98.

V Ljubljani, v petek, 1. maja 1903.

Letnik XXXI.

Kranjski „lev“ v za- dregi.

II.

Naša razkritja ob priliki tržiških volitev so slovenske liberalce neprijetno, skrajno neprijetno zadela. Zabavljali so, tajili so, psovali so in vso zadevo bagatelizovali.

Toda mi se ne damo s takim orožjem odpraviti. In zato se danes zopet vračamo k stvari, da popravimo neresnice in zavijanja, katere so v tej zadevi spravili na dan liberalci.

Glede tržiških volitev se „Narod“ postavlja na stališče, da so bile te volitve prav lokalnega značaja, brez vsakega narodnega kolorita; na jedni strani „Goecken“ ali „Ordnungspartei“ na drugi strani pa „Bürgermeisterpartei“.

Nadalje trdi „Narod“, da je župnik Spen- dal obljubil Goeckenu in se je zavezal, da ima uprava Tržiča ostati nemška, ako zmaga Goecken-Spendal-ova stranka.

In v svoji brezprimerni lažljivosti gre moniteur liberalcev tako daleč, da oprt na zgorajšjo izmišljotino piše v polemiki s „Politiko“: „Gospod Goecken in gospodje iz tržiškega župnišča sklenili so pakt, kojega prva točka se je glasila, da mora v Tržiču vse nemško ostati, ako pri volitvah zmagajo Goecken in farovski gospodje! Ta pakt pa se je glasil na korist nemščini, ne pa na korist slovenščini. (Sledi debelo tiskano) In prav lahko se trdi, da so tisti, ki so se z Goeckenom volitve vdeležili, grje izdali sveto narodno stvar, nego oni, ki se volitve niso vdeležili! — Vse to smo „Slovencu“ že v obraz vrgli, in niti z obrvmi si ni upal treniti in trditi, da je vse to zlagano! — Tako „Narod“.

Mi smo takoj, ko je „Narod“ prinesel to izmišljotino, donesli zanesljiv dementi, poslan nam iz Tržiča, kjer se je „Narod“ stavil kategorično na laž in se ga pozvalo, da pride z dokazi. — In sedaj v polemiki s „Politiko“ pogreva ta list zopet vse te neresnice

in trdi, da mi nismo teh stvari zanikali. — To je več kakor infamija!

Ali so bile volitve v Tržiču le boj mej Goeckenom in sedanjo županovo stranko?

Sedanji ofenzivni boj nemštva proti Slo- vencem je vplival nedvomno v razmere kon- servativnih kranjskih nemškutarjev v Tržiču. Kakor je nemškonacionalno gibanje strnilo nemštvo v Ljubljani, tako je tudi v Tržiču. Po odpravi rudnika pri sv. Ani naselil se je v Tržiču jeden najdelavnejih nemških naci- onalcev na Kranjskem in to je direktor S. Rieger.

S. Rieger je zbral nemškonacionalne moči okolu sebe in razpel po celem Tržiču svoje mreže.

S. Rieger je stal na čelu nemške stranke ob volitvah v občinski zastop in njemu na- sproti je stala slovenska stranka. — Ne eden Slovenec, ki so zaveda svojega rodu, ni stal v vrstah, katere je vodil S. Rieger v volivni boj. Da so se nekateri absentirali in zakaj, govorili bomo pozneje.

S. Rieger je šel le g. Goecken, jedini Nemec. — Z Riegrom pa je šlo vse, kar nemško in nemškutarsko misli, od Gas- snerja do Malj-ja.

Uvaževati je še treba, da je tista družba, katera je vodila boj v Rieger - Malj-jevi stranki, da je tista družba bila napravila kratko poprej predpustno veselico, kjer se je pod firmo šaljivega lista „Beisszange“ na- padala slovenska narodnost. Pomisliti tudi treba, da so tržiški Nemci v svojem listu „Gr. Tagblatt“ u govorili glede na te volitve le o „Deutsche Partei“ in „Slovenisch-kleri- kalen“, prav nič pa o „Ordnungspartei“.

Ali tedaj ni povse opravi- čeno, da se govori glede tržiških volitev le o tem, da sta sistali nasproti dve naci- onalnostni stranki: nemška z Rieg- rom, Maljjem, Gassnerjem i. t. d. ter slovenska na drugi strani?

Ali naj slovenska stranka kar čez noč

postane „Ordnungspartei“, samo da potegne liberalna stranka svoj voz iz tega političnega blata?!

Ni dvoma o tem, da bi bilo vzelo do- sedanje nemškutarsvo svoj konec, ako bi bila slovenska stranka prodrila na vsej črti. In treba je zatreti in iztrebiti tržiško nem- škutarsvo, kajti to ni nemškutarsvo izza sedemdesetih let prošle dobe, temveč pola- goma prehaja v nemški naci- onalizem. Zato pa je bil velevažen trenotek ob teh volitvah, ka- teregapaiz — taktičnih vzro- kov seveda — gospoda okolu „Naroda“ tako bagatelizuje.

Ali se je nadalje slovenska stranka na- sproti Goeckenu kaj zavezala glede uporabe slovenskega jezika?

To je ravno tista točka, katero si je v veliki zadregi, na čistem izmislil moniteur v Ljubljani. — Mi smo po objavi te gole izmišljotine obrnili se v Tržič in od tam nam je došel striktni de- menti, da nires, da bi se bil napravil kakšen pakt in ne prva niti katera druga točka se ni glasila, da mora v Tržiču vse nemško ostati. In ta dementi smo objavili takoj v „Slovencu“. Pozivljaj se tam, da naj pridejo z dokazi, kedar in kdaj je sklepal tak pakt.

Ali v uredništvu „Naroda“ se niso upali niti z obrvmi treniti, da bi podkrepili svoje obrekovanje. Pač pa so to obrekovanje še enkrat ponovili ob priliki polemike s „Po- litiko“. — Na dan tedaj, vi klavni junaki, z dokazi! Ali dokazov ne bodo dobili, pre- klicali pa tega obrekovanja vseeno ne bodo. To je polemika naših naprednjakov.

Iz vsega dosedanjega polemizovanja glede tržiških volitev je neizpodbitno, da sta si stali v tem boju nasproti dve narodnostni stranki: na jedni strani nemštvo vseh barv pod vodstvom nem- škega naci- onalca S. Rieg- ra, na drugi strani pa Slovenci brez razlike strankarskega mišljenja.

Pismo barona Schwegla nam daje ključ k vprašanju, zakaj je liberalna stranka za- tajila slovensko stvar.

Državni zbor.

Dunaj, 30. aprila.

Afera „Rectus“.

Ker utegnejo listi to afero zlorablja- ti v politične in proticerkvene namene, pojasnim sklep državnih poslancev, ki so duhovniki. Češki poslanec dr. Stran- sky je v zadnji seji nujno predlagal, naj vlada pojasni, kako je mogel olomuški nadškof dr. Kohn dobiti v roke rokopis brzojavke, ki jo je odposlal duhovnik Hofer pod imenom „Rectus“.

Vlada bo- deto gotovo kratko odgovorila, da je neka naredba, po kateri mora v go- tovih slučajih brzojavni urad na zahtevo adre- stu pokazati rokopis. Tem povodom pa bodo brez dvoma soc. demokracije in vse- nemški poslanci napadali cerkveno organi- zacijo.

To je bil povod, da so se v torek zbrali nekateri poslanci duhovniškega stanu iz raz- nih strank v posvete, kaj naj store nasproti mogočim napadom. Vsi brez izjeme so na- glašali, da morajo kot duhovniki varovati cerkveno judikaturu. Tudi afera „Rectus“ je popolnoma notranja zadeva katol. cerkve. Ker pa jo nasprotniki zlorablja- jo v politične namene, morali so se poslanci duhovniki do- govoriti glede enotnega postopanja v zbor- nici. Soglasno so sklenili izjavo, da nikomur ne pristojajo pravica vtikati se v notranje cer- kvene zadeve. In če je nadškof dr. Kohn, kakor se trdi, po krivici kaznoval duhovnika Očaska, potem se mora zagovarjati le pred rimsko kurijo, kamor se je Očasek že pri- tožil. Glede uradne tajnosti, ki jo je baje prelomil dotični brzojavni uradnik, pa naj dr. Stran- sky obračuna z vlado. Ker pa noben poslanec nima natančnih podatkov o ozna- čeni aferi, izvolili so deputacijo, ki je šla včeraj k papeževemu nunciju, ekselenci Talianiju prositi, da jim natančno pojasni vse dotične dogodke. V deputaciji so bili opat Baumgartner, prelat Pastor in dekan Delugan. Nuncij je deputacijo prijazno sprejel, obžaloval afero, ker jo mo- rejo nasprotniki zlorablja- ti v svoje namene, ter odločno naglašal, da so take disciplinarne stvari izključno notranja zadeva katol. cerkve. Pri tej priliki pa je deputacija izrazila željo, naj bi povsod cerkvena disciplinarna sodišča

LISTEK.

Ekspeditorica.

Črtica. — Spisal Ln.
(Konec.)

Slednjič se je prikazala na visokih, ozkih kurjih stopnicah, razjarjena kakor Hera, v dolgem, nebeško modrem krilu in lahni, tesni jopici, stopala je hitro in pod korsetom so se ji razburjenosti nemirno dvi- gala prsa, kakor probujajoča se vesen ki- peča obleka ji je šumela po tesnih stop- nicah in dvigala oblake prahu in iz polu- teme in iz površnih oblakov je žarel raz- jarjenosti zardeli obraz z dvema jasnima, širokima očima. Ko je mene zagledala, je že bolj zardela presenečenja in zadrege, da ji je rdečica podlivala bujne, kostanjeve lase.

Pričela se je opravičevati v zategnje- nem, zvnečem dolenjskem narečju, a be- sede ji niso šle iz grla. »Mislila sem, da nikdo ne pride tako hitro«, rekla je vse, kar je zamogla reči.

Prišel sem drugič. Pošta je bila vže za- prta. Prizor se je ponovil, toda sedaj se go- spodinica ni dala več čakati. Komaj se je razlegel klic po tesnih prostorih, odprla so

se na stečaj kuhinjska vrata in med njimi se je prikazala gospodična v burni naglici zardela in zasopela in njena sklonjena glava se je dotikala nizkih podbojev. Nebeško-mo- dra obleka ji je valovito padala po udih, bujni kostanjevi lasje so ji razkošno kipeli na glavi in pod korsetom so se nemirno dvigala prsa. Iz velikih odprtih oči ji je si- jala razumnost in odločnost, a bila je vidno v zadregi, ko je hitela v svoj bureau. Za njo se je vsul neprodiren oblak pekočega, smrdljivega, dušljivega dima in mamljiv pa- rum iz kuhinjske peči. Prihitela je iz sobice za kuhinjo, kjer je obedovala. V nebeško modrem krilu, žarečega obraza bila je bujno- krasna, kakor pogorska vila, izgledala je kakor kraljica probujene vese, — kakor da bi pomladansko solnce žarelo na sinjem nebu. »Popoldne moram iti k šivilji, radi tega sem hitreje zaklenila, da bi bila do dveh doma«, opravičevala se je.

Tretjič sem jo našel v pisarni. »Danes sem pa notri«, pozdravila me je zmago- slavno. »Menda ker ste trudna od včera«, odvrnil sem jaz. Prešnji večer je bila namreč pri neki zabavi, kakoršno zamore ponuditi življenje našega sela. »Seveda, smeh me ni vtudil«, odgovorila je ona.

* * *

Tako ji potekajo cvetoči dnevi in nade- bujna leta življenja vigradi v deviški samoti v odležnem gorskem selu pri duhamornem in suhoparnem delu v zaduhli pisarni. Ob sedmih zjutraj mora odpraviti pošto in po- tem sedeti do dvanajstih in od dveh do še- stih v zaduhli, nizki pisarni za lesenim pre- delom in čakati na želje mnogovrstnih ob- iskovalcev pošte in vstrežati njihovim več- krat bizarnim zahtevam. Ali ni ta za živ- ljenje kipeča mladenka nekaj heroičnega! — Iz nje vse kipi in žari, nebrzdano, bujno življenje sili na dan s silovito močjo, iz vsacega gibljaja, vsake poteze, vsacega nje- nega zvoka odseva veselje do življenja, do življenja po svoji nravi in potrebi v bujno kipeči prirodi sredi pestrega cvetja in jas- nega petja, kakor kraljica vesne. In ona je kakor Prometej na skalo prikovana za to leseno ograjo in nenasitljivi roparski ptič simbol nikdar ne mirujočega časa ji kljuje nemirno, po življenju hrepeneče srce.

Ona je tukaj sama, sama kakor ka- narček v gajbici, brez družčine, brez tovari- šije, brez zabave.

»Oj odna ja odna
jak bilinanjka v polji,
ta ne dao meni Boh
anji ščastja nji dolji«.

Ševčenko.

Nestalni čas beži, dan ji poteka za dne- vom in leto za letom brez sledu v neiz- merno večnost.

»Dni lepših polovica
ji bo kmalu odevela,
prinesle so ji ovetja
malo, še tega rožce
se bodo koj osule«.

Prešeren.

Lita moji molodii
marno propadajut,
oči plačut, čodni brovi
od vitru linjajut.
Serce oJane, nudit ovitom,
jak ptaška bez volji.
Na ščo meni krasa moja
koli nema dolji?

Tjažko meni siroto ju
na sina sviti žiti:
Svoji ljude jak čužiji,
in s kim hovoriti.

Nena komu rozpitati
čeho plačut oči,
nema komu rozkazati
čoho srce hoče,
čoho serce jah holubka
deni i nič vorkuje,
nihto joho ne pituje
ne znaJe, ne čuje«.

Ševčenko.

Bliža se ji osamela, otožna prihodnost, bodočnost brez nade in brez veselja pri ubi- jajočem duhamornem delu v pisarni, proč

enotno postopala ter se tudi v tem oziru izpopolnilo kanonsko pravo po vzgledu državnega kazenskega zakona. Tako so v Galiciji škofije, ki niti nimajo običajnih cerkvenih disciplinarnih sodišč. Nuncij je odobral izražene želje ter obljubil v tem oziru storiti potrebne korake.

Iz odsekov.

Nagodbni in carinski odsek imata vsak dan dolge seje. V carinskem odseku je več dni poročal poslanec Povše o uvozi carini na živino in živinske pridelke. Razprava je jako živahna, ker poročevalec Povše v dogovoru s kmečkimi poslanci zagovarja višjo carino v obrambo domače živinoreje. Vladni zastopniki se upirajo vsaki premembi, toda večina v odseku je odobrila malone vse predloge poslanca Povše.

V nagodbenem odseku pa češki poslanci Kaftan, Kulp, dr. Fiedler, dr. Sileny, Maštalka in Udržal z dolgimi govori in raznimi premembami vodijo opozicijo proti vladi. Priznati pa morajo tudi člani nemško-poljske večine, da so vsi govori opozicije stvarni in temeljiti. Zal, da so dokazi bob ob steno.

Solski odsek je včeraj po dolgih razpravah konečno rešil zakon glede inženerskega naslova. Tehniki so na shodih in v raznih poslanicah odločno ugovarjali, da bi se smeli imenovati »inženjerje« tudi tiste, ki niso dovršili višjih nauk na tehniki. Nasprotno pa zahtevajo slušatelji na višjih državnih obrtnih šolah inženerski naslov. Priznati se mora, da slove avstrijske višje obrtne šole in da se morejo mnogi absolventje teh šol meriti s tehnikami. Ta boj za varstvo inženerskega naslova je trajal že nekaj let in zadnje mesece prekoračil prave meje. Konečno se je v odseku posrečil kompromis, ki sicer ne bo ugajal ne akademskim tehnikom, ne slušateljem višjih obrtnih šol. Obveljal je naslednji posredovalni predlog: Inženerski naslov smejo imeti vsi oni, ki so dovršili tehnično višjo šolo ter napravili državne izpite. Isto pravico imajo absolventje rudniških akademij in višjih poljedelskih šol. Absolventom višjih obrtnih šol more naučno ministerstvo dovoliti to pravico, ako dokažejo štiriletno praktično uporabo na tehničnem polju. To pravico more ministerstvo podeliti tudi osebam, ki sicer niso dovršile višjih šol, ki so pa že doslej imele inženerski naslov in dokazale praktično usposobljenost. V posameznih slučajih more ministerstvo tudi v bodoče dovoliti to pravico osebam, ki bodo dovršile višje obrtne šole in dokazale temeljito znanje.

Obrtni odsek je počasi prijadral do § 18. zakona proti pijančevanju.

Tiskovni odsek je včeraj rešil 25. in 26. paragraf novega tiskovnega zakona. Glede popravkov v listih je bila živahna razprava. Poslanci, ki so obenem časnikarji, so zahtevali, da sme uredništvo odkloniti vsak popravek, ako more dokazati,

od svojega sveta in od svoje družbe, od tega bujnega žarečega sveta, na katerega jo veže toliko niti, h kateremu jo vleče tako silno njena ženska narava. Veliki pred leti moderni klobuk z dolgim perjem, katerega hrani v svoji omari, korset, ki ji veže prsa, vsa njena oprava, vsak gibljaj njenih udov, vsak utripalj njenega srca ji pravi, da je ona ustvarjena za drugačen svet, za drugačno družbo, za drugačno življenje. Vse jo spominja, kar ona tako globoko čuti v svojem srcu, da je ona žrtev razmer, nenravnih, nesrečnih, brezupnih razmer, katere ste zakrivali in ustvarili vi.

Vi se tako zgražate nad osodo mnogih, ki so si, ko jim je bila odprta pot v širni svet, po mirnem in resnem prevdanku prostovoljno izbrali svoj poklic in z veseljem in brez tožba prenašajo dolžnosti svoje, da je pa po vaši krivdi in po nedoslednosti vaših načel in nazorov ogromno število nadebudnih bitij prisiljenih, zagnati se v svoji naravi protiven in poguben tok, to vas ne skrbi! Dekle, ki seže po rešilni vrvi svoji ženaki naravi tako neprijetno emancipacije, da se reši propasti, je tudi žrtev vaših razmer, razmer, katere ste provzročili vi!

Brezcvetna mladost, breznađna starost je njena osveta. »Življenja bodo jo megle v svoj mračni plašč zavile«. (Gestrin.) Čas ji bo pomiril kipečo kri, razoral cvetoči obraz, zadušil burno srce, vpognil ponosno glavo. Čaka jo osoda »stare samske«, zarjavele devičice, osoda, pred katero trepetava vsako dekle, — in to za grenak kos kruha!

»Bez rozkoši, bez ljubovi
znoži svoji čorni brovi,
u najmah znošu.«

Sevdenko.

da je v celoti ali vsaj deloma neresničen. Večina v pododseku je proti temu. Vseled tega so hoteli izstopiti iz pododseka dr. Ryba, Dobernig in Pacher. Vladni zastopnik grof Pace jih je pomiril, da morejo pozneje v odseku obnoviti svoj predlog.

Ustavni odsek je dovršil svoje poročilo glede § 14. drž. tem. zakona, da naj se ta paragraf črta iz ustavnega zakona z dné 21. dec. 1867. V imenu odsekov manjšine pa je grof Dzieduszycki naznanil predlog: O premembi § 14. drž. tem. zakona naj se šele tedaj razpravi, ko bo poslovnik za poslansko zbornico dajal zagotovilo, da bo državni zbor redno vršil svojo dolžnost in torej vlada ne bo potrebovala § 14.

Poslovnik.

Ravnokar označeni predlog so podpirali poljski ter kršč. socialni poslanci in Trein-fels kot član katoliškega nemškega središča. Ravno te stranke z veleposestniki pa zahtevajo, da pride načrt novega poslovnika takoj v razpravo. V tem vidimo neko nedoslednost.

Ako zahtevajo od državnega zbora zagotovilo, da redno vrši svojo dolžnost ter prepreči, da vlada ne uporablja § 14, kakor se je to od l. 1897 do minolega leta godilo, potem bi morali zahtevati tudi tak poslovnik za zbornico, ki onemogoči vsako obstrukcijo. Novi načrt pa dopušča obstrukcijo velikih strank, dočim manjšim strankam veče roke in maši usta. To, kar je s tovariši skoval dr. pl. Grabmayr, je polovičarsko delo; precejal je mušice, požiral pa slone. Naravnost neprimerne pa so nove določbe, da se okrajšajo razprave pri prvih branjih raznih zakonov, dočim ostanejo okorni odseki, kakor so. Kdor pozna delo v parlamentu, mora priznati, da so največja ovira vspešnega dela mnogoštevilni odseki, ki so skoraj večinoma večji po številu članov od kranjskega deželnega zbora.

Ker so soc. demokratje zapretili, da prično obstrukcijo proti novemu poslovniku, je ta načrt zdaj, to je, sedma točka dnevnega reda. To pa kaže, da letos gotovo ne pride na vrsto. Prememba poslovnika je nujno potrebna, toda poslovnik mora zabraniti ali onemogočiti obstrukcijo tudi večjim strankam.

Tiskovni zakon in občinstvo.

V odstavku pod tem naslovom se peča današnja dunajska »Reichspost« z najnovejšim dogodkom v pododboru tiskovnega odseka ter se po vsestranskem preudarku izraža za predlog pododsekov večine in torej proti imenovanim trem poslancem časnikarjem. Vsa zadeva je namreč res mnogo bolj košljiva, kot se vidi morda na prvi pogled. Dotični § 25. vladne predloge, ki ga je črtala pododsekova večina, namreč tudi določa, da se mora sodno postopanje na tožbo zasebnika proti uredniku, ki noče sprejeti popravka, čes, da ni resničen, zavržiti tekom petih tednov. To je pa za popravljajoče občinstvo v dobi, ko imamo tako pod vso kritiko izkvarjeno časništvo, večkrat v veliko kvar, ker lahko dotlej, predno se urednik sodnim potom prisili, da sprejme popravek, trpi veliko škodo. Za vzgled navaja imenovani list kandidata, ki ga nasprotni list tri ali štiri tedne pred volitvijo napada z najgorjimi surovostmi in lažmi. Mož pri najboljši volji ne more braniti svoje časti potom popravka in bi bila torej volitev že končana, predno bi bil list sodnim potom prisiljen, dati zadoščenja za krivične napade. Omenjena določba v paragrafu 25. bi imela torej smisel le tedaj, če bi bil rok za dokaz resnice določen le na par dni.

Kdo je našel Koerberja?

Poročilo nekaterih čeških in poljskih listov o neki avdienci pri cesarju, pri kateri je baje vladar rekel, da je hvaležen grofu Badeniju, ker mu je pokazal Koerberja kot prihodnjega moža, je dalo povod raznim nadaljnim razpravam v tem oziru. Med drugim, poročila dunajska »Zeit«, da Badenijeva iznajdba ni bila originalna. V poučenih krogih se je namreč doslej vedno trdilo, da je bil pokojni mladočeški poslanec in časnikar dr. Eim tisti, ki je opozoril tedanjega ministerskega predsednika na Koerberja, ko je bil ta še v trgov. ministerstvu. Še le na to je Badeni priporočil sedanjega ministerskega predsednika cesarju za svojega naslednika.

Dogodki na Ogrskem.

Z današnjim dnem se je pričelo na Ogrskem brezbudgetno ali ex lex stanje, ki pa na javnost ne bo tako brez vseh posledic, kakor se je pred dnevi naglašalo z uradne strani. Ena prvih posledic je že ta, da je finančni minister Lukacs včeraj poslal okrožnico vsem finančnim ravnateljem v davčnem uradom, v kateri odreja, da se morajo ustaviti vse eksekucije radi davkov in eraričnih tirjatev. Državni eksekutorji morajo nadalje opustiti iztirjavanje davkov. Seveda se v okrožnici pripominja, da se ta odredba ne dotika dolžnosti davkoplačevalcev, ki morajo istotako odračunavati davke, ker bodo sicer po pre-

teku sedanje brezbudgetne dobe morali plačati zamudne obresti. V opozicijskih krogih se pa trdi, da ta poslednja odredba ne velja, čes, da davkoplačevalci sedaj nimajo nikake dolžnosti, če vlada nima nobene pravice, in da valed tega nihče ne bo smel iztirjavati zamudnih obrestí.

V vladnih krogih se nadjajo, da se sedanji zamotani politički položaj pojasni povodom dohoda cesarjevega v Budimpešto, ki dospe z Dunaja dne 6. maja. Meni se namreč, da se prično tedaj konference z opozicijskimi voditelji v zadevi vojne predloge. V ministerstvu se sploh sdi, da so se sedanje razmere obrnile znatno na bolje v primeri z zadnjimi dnevi. Prihodnji dnevi pokažejo, koliko je resnice na tem domnevanju.

Nemiri na Hrvatskem v državnem zboru.

V današnji seji poslanske zbornice, v kateri se vrši edinole razprava o nujnih predlogih glede odpovedi trgovinske pogodbe s Srbijo, bo poslanec Biankini vložil dve interpelaciji glede sedanjih nemirov na Hrvatskem. V prvi interpelaciji vpraša poslanec ministerskega predsednika Koerberja, hoče li stopiti v detiko z zunanjim ministrom grofom Golubovskim z ozirom na dogodke na Balkanu, da se po njegovem posredovanju končajo nemiri na Hrvatskem, ker le potem more biti Avstrija varna na Balkanu ter odločno nastopiti. V drugi interpelaciji se prijema domobranski minister radi uporabe vojaštva pri demonstracijah v Zagrebu in drugih hrvatskih mestih. Demonstracije niso bile naperjene ne proti državi in ne proti upravi, valed česar je bil poziv vojaštva v podporo policije nezakonit. — Upajmo, da bodo v eventualni razpravi v tej zadevi podpirali jugoslovanske poslance zastopniki vseh slovenskih strank v parlamentu in tako pokazali vladi, da si ne puste tako zatirati bratskega naroda hrvatskega, kot se to dogaja sedaj.

Italijanska zbornica

se je te dni zopet sošla, a k rednemu delu še ni prišla in sploh ne vzbuja pri italijanskem prebivalstvu niti najmanjšega zanimanja. Občno pozornost je te dni odvrčal od nje dohod angleškega kralja, sedaj se pa javnost zopet pripravlja na sprejem nemškega cesarja. Še le po preteku teh dni se bode jelo rimsko ter sploh italijansko prebivalstvo nekoliko bolj zanimati za razprave na Monte Citorio. Sicer pa snov sama na sebi ni bila kdove kake važnosti. Še le 7. ali 8. maja pridejo na vrsto zakonske osnove, ki so bile doslej v odsekih, in sicer v prvi vrsti silno košljivo železniško vprašanje, ki bo povzročilo silno vroč boj med posameznimi strankami. Vlada sama zastopa v tem vprašanju stališče zasebnega obrata železnic, v zbornici je pa zelo mnogo voditeljev, mej temi celo več vladnih radikalcev, ki so za državno upravo pri železnicah. Vendar se sdi, da to vprašanje še ne vrže Zanardellijevega kabineta. Nevarneja je utegne biti finančna debata, za katero je že sedaj priglavljenih trideset govornikov. Tu bo opozicija napela vse svoje moči in vladi bo treba izredno spretno roke, da se srečno izmota iz zagate.

Iz brzojavk.

Iz olomuške nadškofije. P. Dostal-Lutinov je šel na Dunaj k papeževemu nunciju s pritožbo zoper nadškofa Kohna. Po kanoničnem pravu je dokazovanje krivde na podlagi rokopisa brez prič nemogoče; postopanje nadškofovo je bilo z juridičnega stališča gotovo napačno. Nuncij je poslal že papežu obširno poročilo o tej zadevi. Tudi pritožba Otčaskova je že odposlana v Rim. V parlamentarnih krogih govore, da se misli dr. Kohn odpovedati nadškofiji. — Iz tiskovnega odseka. Poslanci Hybeš, Pacher in Dobernig so včeraj izjavili, da se z ozirom na mnoge važne točke in nadalje udeležujejo razprave v tiskovnem zakonu, zahtevali bodo pa koncem razprave reasumiranje dotičnih sklepov. Danes prične pododsek razpravo o odpravi porotnih sodišč v zadevi tiskovnih pravd. — Kallay zopet odstopa. Krakovski »Glas Naroda« javlja, da v kratkem odstopi upravitelj Bosne in Hercegovine Kallay in da ga nadomesti vitez Bilinski. — Nemški državni zbor zaključil. Koncem včerajšnje seje nemškega državnega zbora je grof Bülow prebral cesarjevo poslanico, s katero se zaključuje zasedanje državnega zbora. Predsedniku grofu Ballestremu je izrazila zbornica najvišje priznanje za nepristransko vodstvo parlamentarnih poslov. — Angleški kralj Edward je včeraj dopoldne odpotoval iz Rima v Pariz. Obisk pri papežu je trajal 25 minut. V sprejemni dvorani sta bila postavljena dva enaka fauteuila za papeža in kralja. Po obisku je spremljal papež angl. kralja do vrat predsobe. — Nadaljnje ruske zahteve glede Mandžurije. Mej drugimi ruskimi zahtevami glede Mandžurije je tudi ta, da se mora plovstvo na reki Liau, ki je bila odprta doslej vsem narodom, omejiti samo na ladije pod rusko

in kitajsko zastavo. Kina mora nadalje priznati vse obveznosti, ki jih sklenejo pokrajinska oblastva v Mandžuriji z Rusijo.

Dnevne novice.

V Ljubljani 1. maja.

Slavnost v Gorici. Deputacija »Slovenske krščanske-socialne zveze« kalavnosti v Gorici se odpelje iz Ljubljane jutri v soboto s poštanim vlakom ob polu noči. Kdor se želi pridružiti, naj pride na južni kolodvor. Blagoslovljenje nove zastave goriškega »Sloven. katol. delavskega društva« se bo vršilo ob 1/3. uri pop. v cerkvi sv. Ignacija na Travniku. V cerkvi bo govoril naš rojak čest. g. J. Dermastia. Blagoslov društvene zastave bo izvršil predastiti prelat Josip dr. Gabrijevčič, voditelj centralne bogoslovnice v Gorici. Slavnostno zborovanje bo v Št. Petru č pol 5. uri pop. Vspored slavnostnega zborovanja: 1. Pozdrav predsednika. 2. Papeževa himna. 3. Slavnostni govor (dr. Krek). 4. Deklamacija »Ave Leo!«. 5. Pesem: »Zastava že razvita je«. 6. Deklamacija: »Leonu XIII.« 7. Govori vabljenih gostov. 8. Pesem: »Pozdrav«. 9. Deklamacija: »Pesem krščanskih delavcev«. 10. Pesem: »Za dom med bojni grom«. 11. Pesem: »Majnikova«. 12. Cesarska pesem. Med raznimi točkami bo svirala vojaška godba. Zborovanje bo v slučaju lepega vremena na prostornem dvorišču, v slučaju slabega vremena pa v dvorani »Kmetijske zadruge«. Od mitnice na meji goriškega mesta pojdejo udeležniki z razvitimi zastavami v prijazni Št. Peter. Doslej je oglasilo 20 društev svojo udeležbo. — Kdor se hoče vdeležiti v nedeljo slavnosti v Št. Petru, mora si oskrbeti vstopnico, katero dobi v društveni sobi goriškega »Sloven. katol. delav. društva« v Semeniški ulici. To velja tudi za odbornike raznih društev, ki so prijaviili svoj prihod.

Duhovniška vest s Štajerskega.

Podeljena je župnja Sv. Jurija na Remniku č. g. A. Podvinski, katehetu v Ptuj.

V Dobrépoljah je umrl dne 29. apr.

načelnik posojilnice gospod Franc Znidarsič iz Podgorice. Bil je vrl mož, vzgledno krščanskega življenja in delovanja. Prva leta je bil tudi načelnik kmetijskega društva ter se je sploh z verno udeleževal vsega socialnega in političnega gibanja. Zapušča vdovo s štirimi nedoraslimi otročiči. Poleg drugih legatov je volil tudi 100 kron za prispevek k stipendijam, ki naj se ustanove za otroke posojilničarjev in zadrugarjev, ki bi se odgajali v škofovih zavodih. Počivaj v miru, blagi mož!

Z jezovi se ne suši barje!

Gospod Žužek, jako švrsti in mladi penzionirani nadinženir v Ljubljani, se trudi, da napravi pa barju na Pakem pri Borovnici jezove in zatvornice, čujemo pa, da hoče tudi pri Drag. Hribarjevi tovarni močvirje sušiti. Ker je pa g. Žužek ud močvirskega odbora, se nam barjanom to čudno zdi, ker pri sejah močvirskega odbora je hud sušilec barja, zunaj na deželi pri strankah pa dela načrte in hoče barje jeziti in zatvornice delati; ali zastopa smoter močvirskega odbora ali koga? Barjan.

Gospodarska zveza za lstro se je

osnovala v Ptuj. Doslej je k tej zvezi pristopilo 19 zadrug.

— Šola »Glasbene Matice« v Rudolfovem priredi koncert 2. maja 1903 v čitalnični dvorani v Novem mestu. Voditelja gg.: Ignacij Hladnik in Anton Spaček. Vspored: 1. a) Parma. Čolnicku, b) Hladnik: Triglav, mešana zbor. 2. B Smetana - J. Malat: Sekstet iz »Prodane neveste«. Mali orkester. 3. I. Reisinger: Pesmi moč. Dvoglasen ženski zbor. 4. J. B. Viotti: Koncert št. 20, D dur. Gosli in klavir. 5. J. Pösch: Dva sna. Dvoglasen ženski zbor. 6. G. Wichtl: Op. 79. št. 2, Trio za troje gosli. 7. L. v. Beethoven: Simfonija št. 1. Salonski orkester. Početek točno ob polu 8. uri zvečer. Cene prostorom: Sedeži v prednjih 5. vrstah po 1 K 20 vin, od 6. vrste dalje po 1 K, stojišče 80 v., dijakom 40 v. Sedeži se dobivajo v knjigarni J. K r a j e c nasl, na dan koncerta od 7. ure zvečer dalje pred dvorano. — Posebna vabila se ne razpisiljajo.

— G. deželni predsednik na levu. Iz Polhovega Gradca. Že več dni se mudi pri nas gospod deželni predsednik

baron Hein s svojo soprogo. Prišla sta letos zopet na zanimivi lov na divje peteline; stanujeta z vsem svojim službenim osebom v gradu g. graščaka Urbančiča. Vsak dan se odpeljeta še okoli pol tresh zjutraj na lov. Posebno dobro strelja gospa; ustrelila je že več petelinov. Gospod predsednik pa je včeraj ustrelil nenavadno velicega petelina, ki je tehtal okoli 5 kg. Ta lov na peteline je zelo zanimiv in imeniten, pa tudi težaven in drag; zato, ker lovec mora biti na svojem mestu še po noči, da opazuje petelina pri njegovem petju, ga zalezuje in ko se zdani toliko, da ga razloči, ustrelji. Drag je pa ta lov zato, ker vsak lovec, ki petelina pokaže, dobi 10 K plačila. Gospod predsednik in njegova oproga sta se zelo laskavo izrazila o lepoti pogradske okolice, ki je v resnici podobna kaki tirolski pokrajini. Posebno lep zgled dajeta vsem onim nedeljskim lovcom, ki gredo na lov, ne da bi bili pri službi; ta dva sta vselej, če gresta na lov v nedeljo, tudi gotovo pri sv. maši. Na posredovanje g. deželnega predsednika bomo Pogranci prav v kratkem dobili brzojav, za kar smo gospodu deželnemu predsedniku hvaležni, ker nam bo gotovo kolikor toliko v korist.

Nemškutarsko pobalinstvo. Iz Velikoveca se nam poroča: Naš mladi zdravnik, g. dr. Vinko Hudelst, je tu od g. župnika V. Serajnika v St. Lipu kupil hišo blizu mestne farne cerkve. Hiša je bila prej lastnina pred. g. prošta tinjskega, L. Serajnika. — Razljučen nad tem napredkom slovenskega zdravnika v Velikovecu, je v noči od 26. na 27. t. m. neki velikovski nemškurski fakir raznesel svojo iezo nad tem, da mu je razbil stekleno ploščo z napisom in s tem prizadjal zavarovalnici precejšnjo škodo, kajti gospod zdravnik je kaj takega od naših poznanih lopovov že naprej slutil ter je svoj napis na hiši svojega stanovanja dal zavarovati, predno ga je razobesil. Vpraša se pa, kaj se hoče doseči s tako nestrpnostjo? Vsak priprosto državljan ima pravico, uživati prostost in svobodo v državi, le Slovenec naj bi ne smel v svoji domovini niti oznešiti, kje da stanuje. Naj dotičnik pride h gospodu zdravniku samemu, da si pogledata iz oči v oči, ter naj mu pové, česa da mu ne ugaja. Ako pa pri haju v temni noči s kamenjem v roki, da pobija nedolžne, po stenah viseče napise, ki mu ničesar prizadajali niso, to kaže, da je človek s pokvarjeno dušo, kakoršnega se navadno naziva z lumpom. Pošteni naši nasprotniki sami se zgražajo nad tem tolovajstvom. Nemci in nemčurji pa tudi ne morejo odobravati takih činov, ker jim taki ponočni naskoki svojih vernih pristavev nikakor ne morejo biti na čast. Slavno naše županstvo pa prosimo, da v bodoče blagovoljno poskrbi za boljše varstvo, kajti prepričano naj bode, da se bodo taki tolovajski napadi na mirne in davke plačujoče meščane tiste vrste, ki ne trobijo v nemškurski rog, gotovo še nadaljevali — v posebno čast in slavo nemškega naroda in njegove slavne kulture.

Kaj dela žganje! S Koroškega: Velikonočni torek zjutraj so našli blizu Gorij nad Vrbo na prostem mrtvega 57letnega mizarja T. Sreberja. V ponedeljek zvečer se je bil vračal pijan proti domu. Obležal je v dežju in snegu na prostem in našel tako nepričakovano smrt.

Dogodki na Hrvatskem. Iz Zagreba se poroča: V Markovi cerkvi je včeraj ob 10 uri dopoldne kapelan Vukovarac bral rekvijem za v Zaprešiču padlega kmeta Pasarića. Cerkev je bila napolnjena dam iz najboljših slojev in dijakov. Dame in dijaki so imeli na obleki pripete hrvatske trobojnice. Ko je množica zapuščala cerkev, pela je »Liepa naša domovina«. V hipu je bila na mestu policija in tudi orožniki so prihiteli ter zahtevali, da se množica razide. Z burnimi klici »Slava Pasariću!« je množica šla v Gosposko ulico. V Ilci je bilo aretiranih sedem gospodov, ki so deloma gojenke preperandije, deloma učenke dekliškega liceja. Aretiranih je bilo tudi 6 mladeničev. Skoro nato je došel na Jelačičev trg oddelek urancev, oddelek orožništva in policije na konjih, ki se je postavila po trgu. — Z druge strani se nam poroča: Za Pasarića iz Zaprešiča dale so zagrebske gospe in gospodične opraviti včeraj sv. zadušno opravilo v cerkvi sv. Marka, nasproti bankemu dvoru. Vse so bile okičene z narodnimi trakovi. Po cerkvenem opravilu je pelo pred cerkvijo meščanstvo »Liepa naša domovina«. Takoj pa je prišla policija in jih skušala razgnati, a narod je na ta poziv navdušen klical »Abzug Hedervary!« Vojaštvo, posebno ulanci iz Varaždina, so zaprli vse glavne ulice, narod se je pa sošal na Jelačičevem trgu in Ilci, glasno pevajoč narodne pesmi. Posebno lepo je nastopile pri tej priliki narodno ženstvo, ki je v vrstah po pet oseb korakalo po trgu, zanosno pevajoč. Na voglu Ilce je pa prišla policija prvih pet data in jih tirala na policijo. A tudi na potu v zapor so policiji donele na uho narodne pesmi, občinstvo pa je pogumne dame pozdravljalo in anemalo pred njimi klobuke. Skupaj je bilo prijetih 17 oseb. Na nogah je bila vsa policija, vseorožništvo in

vojaštvo. To se je dogajalo včeraj dopoldne. Zvečer ob 1/8 uri so se ponovile demonstracije v Ilci, kjer so se zopet pele narodne pesmi in izključivali znani vzkliki. Kajpada je bilo tam povedom prijetih zopet več oseb. Ponoči je moralo vojaštvo na Jelačičevem trgu z nasajenimi bajoneti stražiti. Soc. dem. še ni dobila ne dovoljenja in ne prepovedi za danšnji obhod po mestu. Ako danes do 10 ure vlada ne dovoli obhoda, se zbero v Ilci in vkljub prepovedi napravijo ob 12 uri obhod po mestu. Pričakuje se seve novih demonstracij. Značilno za sedanje razmere na Hrvatskem je, da zagrebsko časopisje ne sme več zapisati besede »demonstracija«. Včeraj se je pričela sodnijska obravnava proti uredniku »Obzora« g. Pasariću, katerega dolže, da je zamenjal uredniško paznost, ker je priobčil 14 pretečenega meseca članek in dopis iz Zaprešiča, ki sta bila konfiscirana. Obravnava je bila tajna. Sodnik je tajnost utemeljeval s tem, da bodeta prebrana konfiscirana članka, ki bi utegnili »razburiti duhove«. Tudi proti »Hrvatskemu Pravu« se je pričela obravnava iz istega vzroka. — Zagrebski policijski šef Winkler je šel na šest tedenski odpust. Nadomešča ga dr. Tješimir Mihelič. Govori se, da se Winkler več ne povrne na svoje mesto. — Manifest socialnih demokratov za prvi maj je bil konfi ciran. — Iz Križevca se poroča: Lekarnar Suchomel, rodом Čeh, prodal je svojo lekarno in je predvčeršnjim hotel s svojo rodbino odpotovati. Do kolodvora so ga spremili prijatelji, ki so se z njim do hoda vlaka razgovarjali o razmerah na Hrvatskem. G. Suchomel se je o tej priliki izrazil jako neugodno o križeških razmerah na Hrvatskem. Slišal ga je neki detektiv in predno je došel vlak, je bil gosp. Suchomel aretiran in takoj s svojo soprogo in otroci odveden v kočiji v zapor. — V Oseku so bile demonstracije trgovskih nastavlencev, ker trije trgovci ob dolženem času niso zaprli prodajalnic. Policija je aretirala osem oseb.

Blagoslovljenje zastave gasilnega društva v Žireh, katero so društvo pokionile žirovske žene in dekleta, bo v nedeljo dne 3. maja 1903. Vspored: 1. Sprejem društev in gostov ob 1. uri popoldne pri Ivanu Kavčiču štev. 6 v Žireh. 2. Ob 2. uri nastop društev ter odhod k cerkvi, kjer je blagoslovljenje zastave. 3. Ob 3. uri odhod na veselico k I. Kavčiču »Petronu« ker je a) govor; b) petje, poje pevsko društvo »Sora«; c) šaljiva loterija in d) prosta zabava. Vstopnina na veselico 30 vin. Ker je čisti dohodek namenjen za ognje-gasne namene, se preplačila hvaležno sprejemajo. K najobilnejši udeležbi uljudno vabi O d b o r.

Najden denar. Na sejmju v Grahovem pri Raketu, dne 22. marca letošnjega leta je našel neki kmet iz bloške fare nekaj denarja; kdor ga je zgubil in bi ga rad nazaj dobil, naj se oglasi v kaplaniji na Blokah.

Z Gorjan 29. aprila. Dne 26. aprila smo pokopali Jero Poldo, ki je bila blizu 30 let cerkvena pevka. Rajnica bila je tudi ena prvih gorjanskih tretjerednic. Bila je jako pobožna in dobrega usmiljenega srca. Kako priljubljena da je bila Postojnarjeva Jera, pričela so velike trume, ki so jo prišle kropiti, in njen pogreb. Ze v svoji mladosti je vsled padca si poškodovala desno nogo in je več kot štirideset let hodila z berglo, pa to je ni zadrževalo, kjer je bilo treba storiti za čast božjo. Vsak dan si jo videl pri sv. maši, naj je bilo še tako slabo vreme. Ostala nam bode še dolgo v spominu.

Nekaj s pošte. Javlja se nam, da se dotično pismo, naslovljeno na upravništvo »Slovenskega Gospodarja« radi tega ni dostavilo, ker je pri dostavitvi pisma upravitelj lista bil slučajno odsoten in se je vsled nespornizumljenja potem pismo vrnilo. S tem lojalno popravljamo poročilo o tej zadevi.

Na vlaku napaden železniški sprevodnik. Ko je danes ponoči vozil to-vorni vlak iz Nabrežine proti D. vači, skočil je zvonaj postaje Nabrežina neki človek na vlak in prišel v konduktersko hišico na vlaku, kjer je sedel sprevodnik Andrej Jurkass, stanujoč v Ljubljani v Cegnarjevih ulicah št. 4. Dotičnik je hotel po vsej sili iti noter za Jurkasa mu je to zabranil in dal znamenje, da se je vlak vstavil. Ko je neznani človek, ki je govoril laški, to opazil, potegnil je nož in sunil Jurkasa v prsi tako, da mu je predril plašč in obleko in notes in ga nekoliko ranil na prsni. Če bi sunek ne bil zadal na notes, bi bil Jurkass smrtno-nevarno ranjen. Nkpadalec je nato skočil z vlaka in zbežal, ne da bi se posrečilo zasledovalcem ga vjeti. Ali je dotičnik nameraval kak napad ali se je hotel v kondukterski hišici brezplačno voziti, dosedaj ni dognano.

Morilec Puško. Zaradi umora hotelirja Wolfa v Pragi na smrt obsojeni vo-jak Puško od Sv. Jakoba v Slov. goricah je v ječi na smrt bolan. Obsodba pa še ni potrjena, temveč je vojaško sodišče začelo z novimi poizvedbami, kojih konca pa zatož-nec vsled jetike gotovo ne doživi.

Smrtna kosa. V ponedeljek 27. t. mes. v jutro ob tri četrt na 9. uro je po

mučni boleznii, previdena s sv. zakramenti, mirno v Gospodu zaspala pri svojem sinu gospodu Feliks Majcenu, nadužit, v Lehnu, blaga gospa Karolina Majcen, 71 let stara vdova tomaževskega nadužitelja gosp. Jožeta Majcena, mati pred. gosp. profesorja Ferdinanda Majcena v Ptuj. Blag ji spomin!

Značilno postopanje. Namestništvo v Gradcu je odbilo prošnjo za konce-sijo za prirejanje slov. predstav gosp. Da-nila po Spodnjem Stajarskem, med tem ko je nemškemu igralcu Hakenschmidt u isto dovolilo Danilo vložiti rekurz. Predstave se vrše.

Ljubljanske novice.

O nadvojvodi Jožefu Ferdinandu, ki je sedaj imenovan podpolkovnikom, je pisal solnograski »Vaterland«, da je prestavljen v Ljubljano na svojo lastno prošnjo, »Deutsch. Volksblatt« in »Grazer Tagblatt« pa trdita, da nadvojvoda ni prestavljen na svojo lastno željo, ampak kazensko na povelje cesarja Franca Jožeta. Povod premeščenja je v tem, da je nadvojvoda dalje časa obdeval samo v meščanskih krogih in posebno prijazno z lepo hčerko nekega uradnika, v katerega hišo je večkrat zahajal. Nadvojvoda Jožef Ferdinand je brat Leopolda Wilnga. To posnemamo iz današnjega »Grazer Tagblatt«, prepuča-joč odgovornost za resničnost omenjenemu nemškemu nacionalnemu listu.

Prvi maj se je danes izvršil za ljubljanske soc. demokrate jako klaverno. Na shodu v kazini ni bilo navzočih niti 100 so-drugov. Še glavni soc. dem. agitator Canteš danes ne praznuje in kolportira za Klein-mayerja po Ljubljani. Lani je bilo 1. maj-nika v Ljubljani konsignirano vojaštvo, letos pa še policija ni.

Izlet pevskega društva »Ljubljana« na sv. Katarino bo v nedeljo 3. majnika. Odhod točno ob 6 uri zjutraj od »Narod. Doma« čez Poduik in Toško čelo. Kdor ne gre s to partijo, s pa odpelje z jutranjim ali opol-danskim gorenjskim vlakom do Medvod in od tu peš na Sv. Katarino. Kolesarji se od-peljejo ob 10. uri dopoldan od kavarne »Evropa« do Medvod, odkoder gredo peš na Sv. Katarino. Za jed in pijačo je preskrb-ljeno. Zabava se vrši na Vrabčah, na naj-krasnejšem kraju Katarine. V slučaju ne-ugodnega vremena se preloži izlet na jesen.

K samomoru markija Gozanija. Informi-rali smo se, koliko je resnice na po Ljub-ljani splošno razširjeni govorici, da je gosp. marki Guzani pred samomorom s slovenskim p. s. n. m. poslal ključke višemu okrajnemu komisarju g. Lipajnetu in da so bile v pi-semu besede: »Tu imate ključke, drugo ure-dite sami«. Poroča se nam, da je g. marki Gozani na poti na pokopališče od kolodvora po postreščku poslal ključke g. nadkomisarju ter na listek napisal »Der Hauptschlüssel ist in der Tischlade«.

Zgubljeno. Marija Perko, posestnica v Zgornji Šiški št. 7, je zgubila danes zjutraj v Gradišču bankovec za 10 kron. — Marija Dardar, postrežkinja v Hrenovih ulicah šte-vilka 6, je zgubila danes zjutraj po poti skozi »Zvezdo«, po Wolfvih in Spitalskih ulicah do stolne cerkve denarnico, v kateri je imela šest kron, svetinjo in oddajne listke.

Zabave ponočnjakov. Ponočnjaki so da-nes po noči prenašali in prevlečevali klopi po »Zvezdi«. Policaj pa jim ni privoščil te ponočne zabave, jih prijel, prisilil, da so vse postavili v poprejšnji stan, potem pa jih od-peljal na rotovž.

Tat kanarčkov. Rodbina Fran Legat nas prosi objaviti, da ni v nikakem sorod-stvu z rodbino, katere sin Mihael Legat je pri g. Kreiču ukradel štiri kanarčke.

Konkurz je otvorjen nad trgovino tr-govca Hodarja na Starem trgu.

Ljubljanski socialni demokratje se pre-sele v kratkem v skupni lokal.

Pri igri povožen. Franc Lekše, hlapec pri Petriču na Marije Terezije cesti št. 16, je včeraj okoli 1/7. ure zvečer na Dunajski cesti blizu pokopališča povozil tri in pol leta starega čevljarjevega sina Franca Sitarja, stanujočega na Dunajski cesti št. 47. Deček, ki se je na cesti z drugimi otroci igral in se ni pravočasno izognil, ko je prišel voz po cesti, je padel pod konje, na kar je hlapec sicer takoj ustavil in potegnil dečka izpod konj in ga izročil materi, ki ga je nesla na »kolovrat«, da je potegnilo strah iz njega. Deček je le na levi roki nekoliko poško-dovan.

Olepšanje hiš. Piše se nam: Nekateri hišo po mestu so nujno olepšave potrebne, ali dotični hišni gospodarji nimajo smisla za kaj »lepega«, ne pozabijo pa na zvišanje najemščine ali druge vijake. Za danes še ne bomo navajali hiš, ki uprav izvajajo trdo kritiko nad nemarnostjo nekaterih poslopij, glede katerih se še tuji spodtikajo, ali drugo pot bomo povedali, kaj je v Ljubljani lepo, kaj pa — nemarno.

Smrad po ulicah, koder so fijakarska stojališča, je ob solnčnih dnevih nad vse gnu-sen. Po cel dan in večer stoje in se pa-rijo tiste gnojnice luže na konjskem tlaku, mestu da bi se

čez dan spirali in snajili. Kdor se ondi šeta, ne zdrži dolgo! Temu naj se pride v okom!

Konj se je splašil. Na Dunajski cesti pred Toenesovo hišo se je danes dopoldne splašil električnega voza konj posestnika Ivana Lacijana iz Domžal. Voznik je skočil z voza in prijel konja pri glavi, konj pa je hipoma krenil na stran in zlomil oje, ki je zadelo voznika v desno roko in ga po-škodovalo.

Gozd poškodovan. V Rakovniškem gozdu so pobalini polomili kakih 30 smrečic in jih izdrli iz zemlje. Tudi so polomili mnogo vej na drugih mladih drevesih. Policija je pobaline prijala in bodo kaznovani.

Književnost in umetnost.

* Shod slavistov v Peterburgu.

Te dni je bila v peterburški akademiji pri-pravljajna seja za shod slavistov. Predsedoval je veliki knez Konstantin Konstantinovič. Navzoči so bili: Vatroslav Jagić, Vladimir Lamanski, S. M. Lukjanov, A. N. Vese-lovskij, V. V. Nikitin, gr. I. I. Tolstoj, N. Dubrovlin, D. Kobeko, VI. Spasovič, A. N. Pypin, A. Budilovič i. dr. Za častne pred-sednike so izvoljeni: Baudouin de Courtenay iz Peterburga, Drinov iz Harkova, Koču-binski iz Olesse, Florinski iz Kijeva in Srb Stojan Novakovič. Predsedniki so: Vatroslav Jagić z Dunaja, VI. Lamanski in A. Pypin. Tajnik je Jastrebov. Shod bo imel šest od-sekov: 1. organizacija shoda slavistov, 2. slovanska enciklopedija, 3. cerkveno slovanski slovar, 4. slovanska bibliografija, 5. izdajanje cerkveno slovanskih spomenikov, 6. književne zadeve. Razpravljalo se bo v ruskem jeziku. Poročila neruskih slavistov se izdajo tudi v njihovem jeziku. V seji dne 24. aprila je predlagal prof. Grot, da se naj na vseučil-liških pomnoži število profesorjev slavistike in da se naj dijaki že na srednjih šolah te-meljiteje pripravljajo v tej vedi. — Pri raz-pravi o izdajanju cerkveno-slovanskega slo-varja je povdarjal akademik dr. Sobolevskij, da imata slovarja Vostokova in Miklošiča mnogo nedostatkov; novi slovar se mora se-staviti s skupnim delom. V odsek, ki naj preskrbi izdajo tega slovarja, so izvoljeni M. S. Drinov, P. A. Lavrov in Speranski. — O slovanski bibliografiji je poročal akademik Sahmatov. V Peterburgu in v Pragi so pred tremi leti že začeli delovati neodvisno drugi od drugih. Rusi so se držali razdelitve po narodnostih, Čehi pa stvarne. Pri glasovanju, kateri način se naj uporablja pri novi biblio-grafiji, je zmagal ruski princip: po narod-nostih. Vsak slovanski narod dobi v biblio-grafiji svoje mesto.

Izpred sodišča.

Izrečani porotniki.

Za prihodnje porotno zasedanje so bili sledeči gospodje za porotnike izrečani: Samea Josip, posestnik in trgovec v Il. Bi-strici; Elvard pl. Farkaš, posestnik v Ljub-ljani; Rudolf Valentič, industrijalec v Trno-vem pri Ilir. Bistrici; Ivan Janesch, posest-nik v Ljubljani; Franc Grošelj, trgovec in posestnik v Ljubljani; Franc Kočevar, go-stilničar in posestnik na Vrhniki; Vincenc Ogorelec, gostilničar in posestnik v Skofelci; R. hard Mihelič, trgovec in posestnik v To-plicah; Ivan Gričar, trgovec v Ljubljani; Da-niel Sapla, posestnik v Sturijah; Josip Lor-bek, gostilničar v Ljubljani; Matija Dobida, gostilničar in posestnik v Lescah; Ant. Lav-rič, posestnik v Gradiščah; Jožef Mešek, go-stilničar in posestnik v Litiji; Jožef Tomšič, gostilničar in posestnik v Ilir. Bistrici; Fran Kuttai, trgovec in posestnik v Postojni; Iv. Pr. bil, podravnatelj banke »Slavije« in po-sestnik v Ljubljani; Anton Bole, trgovec in posestnik v Postojni; Viktor Naglas, tovar-nar in posestnik v Ljubljani; Karol vitez pl. Strahl, grajščak v Stariloki; Ivan Omerza, trgovec in posestnik iz Loke pri Lit.; Luka Habat, posestnik v Toplicah; Janez Robava, mesar in posestnik v Smartnem pri Litiji; Janez Bizjak, pek in posestnik v Ljubljani; Jakob Debevo, gostilničar in posestnik v Cerknici; Adolf Hauptman, pleskar in po-sestnik v Ljubljani; Janez Pečnik, gostilni-čar in posestnik v Stožicah; Jos. Krisper, trgovec in posestnik v Ljubljani; Rajmund Andretto, tovarnar na Vidu; Franc Cvek, tr-govec v Kamniku; Friderik Oličič, gostilni-čar in posestnik na Boh. Bati; Alojzij Vod-nik, kamnosek in posestnik v Ljubljani; Alojzij Kraje, posestnik in trgovec v Gra-hovem; Mihael Kozak, mesar in posestnik v Ljubljani. — Za namestnike: Ivan Ullmann, knjigovodja; Franc Kraigher, kro-jač; Friderik Novak, gostilničar; Franjo Ba-bič, trgovec, gostilničar in posestnik; Jožef Bergmann, slaninar; Davorin Rovšek, foto-grat; Ivan Verhovec, dimnikar in posestnik; Franc Vidali, mizar in posestnik; Ivan Kun-čič, izdelovatelj sodovice in posestnik, vsi iz Ljubljane.

Balkan.

Turški vojaki na ruskih tleh. Iz Karaa se poroča: Sedemdeset vrst od Sarakamneča je udril eskadron turške konjenice na ruska tla in je hotel dalje prodirati. Ruske mejne straže so hitro alarmirale rusko vojaštvo, nakar je proti turškim konjenikom nastopil polk kozakov. Turki so pričeli streljati. Kozaki so izstrelili salvo, nakar se je zgrudilo 6 turških vojakov in en turški častnik. Rusi nimajo nobenih izgub. Ta dogodek utegne imeti dalekosežne posledice.

Bolgari proti ruskim konzulom. Vest, da so bolgarski makedonski odbori obsodili ruske konzule k smrti, ni brez podlage. Res je, da so odposlali devet članov pod vodstvom Morteneva, da izvrše smrtno obsodbo. Mortenev je v tem oziru že izkušen mož, kajti na vesti ima že dva politična umora. Hilmi paša je o tem še o pravem času zvedel in je vse storil, da pokaze Rusom, da hoče Turčija z večjo skrbljivostjo popraviti krivdo ob umoru Šceroinovom. Govori se, da so Morteneva Turki že vjeli.

Boji. V bitvi pri Smiljanu dne 19. aprila se je borilo 300—350 bolgarskih vstašev. Padlo je 57 mož, več je ranjenih. Turki so izgubili 17 mož, med njimi dva častnika; ranjenih imajo 12. Med padlimi Bolgari je tudi več znanih bolgarskih častnikov. Vstaši so imeli bolgarske znake in so se vedli kot izurjena vojaška četa.

Pri vsi Ribnici (okraj petriški) so združene čete kapitana Savova in Alekseje Porojskega, broječe skupaj 45 mož, napadla nekaj turških občanov in so nekatere pobile. Prišla je pa turška vojska in napadalec pregnala. Na bolgarski strani je padlo 10 mož in dva častnika, med njimi brat kapitana Savova. Ostanek čete je zbežal na planino Belasilo. — Pri Petrovu so ob železnici bolgarske čete napadle turške vojske. Ubili so 4 Turke, tri ranili. Bolgar je le eden ranjen. Četa se je v pravem času umaknila. — Makedonski seljaki se ne kažejo bojeviti. Najbolj bojeviti so bolgarski vojaški beguni, kateri prihajajo v bolgarskih uniformah v Makedonijo. — V Juncu pri Čagori so imeli vstaši štiri mrtve in mnogo ranjenih. Turške izgube so majhne.

Albanci se zopet dvigajo. Lepaki pozivajo vse Albance, naj se pripravijo na boj in združijo pod zastavami svojih voditeljev.

Zbojišča. Makedonsko vstaško gibanje ima že svoje žrtve. V okolici Kastoria je nedavno padel vodja ondotnega vstaškega gibanja nadporočnik Davidov, pal pa je tudi vstaški vodja Todor Saev. Davidova nadomešča sedaj Boris Sarafov. Tovariši Saeva so maščevali smrt svojega vodje na burski način: Vjeli so načelnika ondotnega okraja s 25 turškimi vojaki, katerim se odvzeli orožje in vojaško obleko ter jih izpustili v sami spodnji obleki. 700 albanskih vojakov je v okraju Kumonovo brez vsakega povoda napadlo mirne vasi, požigalo hiše, morilo moške in onečalo ženske. Macgo je trpelo tudi mejno mesto Kratovo. Vseled vstaškega gibanja je zaostalo delo na poljih in bati se je prihod njo zimo lakote. Na zborovanju Albancev se je sklenilo sporočiti turški vladi, naj zahteva od Avstrije nazaj Bosno in Hercegovino. Pri Solunu se je izvršil dinamični atentat na neki vojaški vlak. Po turških poročilih je razbit samo železniški stroj, druga poročila pa trdijo, da je mnogo ranjenih in mrtvih. Batalijon turških vojakov je pri Libevčah ob srbski meji zasedel neko višino.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani.

Velik požar. V občini Popor, okraj Ogrski Brod, je pogorelo 27 hiš. Škode je 120.000 kron. — Demonstracije. Štativci so se primerile v dunajski dvorni operi po svečanostni predstavi na čast našemu kralju. Štativci so razgrajali, ker so, kakor trdijo, dobili premalo plačila. — Potresno tresenje. ki je pa imelo jako oddaljeno središče, so predvčeršnjim ob 12 uri 45 m. čutili v Pulju in v Ljubljani. — Na župana streljal je v občini Cortona obč. svetnik Caglieri. Nekega Antona Mirrija, ki je prišel županu na pomoč, je ustrelil, župana pa težko ranil. Naposled je tudi župan ustrelil na napadalca, katerega je ustrelil. — Stavke. V Szegedinu stavkajo pekovski pomočniki in kamnoseki. V Budimpešti prično stavkati pekovski pomočniki 13. t. m. — Južna železnica je izdala zaključek svojih računov za leto 1902. Deficita ima 2853.303 kron. — Princezinja Lujiza in Giron. Dunajski in draždanski dvor sta dobila po-

datke, po katerih je sedanja ločitev princezinje Lujize od Girona le manever. — Krvave volitve na Španskem. Predvčeršnjim je bila povodom volitev v Madridu republikanska demonstracija. Pri nemirih sta bila dva policijska častnika težko ranjena. V Margaridi je bil pri volitvah ubit župan, tri osebe so bile pa smrtno ranjene. — Zagrebški pekovski pomočniki zahtevajo poboljšanje položaja. — Aretiran je bil v New Jerku Anton Hanslian, strgarski pomočnik, ki je potoval okoli sveta in vodil v vizičko svojo ženo in otroka seboj. Dognalo se je, da ni bil v nobeni zvezi z „New York Heraldom“, kakor je pripovedoval tudi za časa svojega bivanja v Ljubljani, in da se je večkrat vozil po železnici. Ko je hotel v Ameriki nadaljevati svoje sleparije, je bil aretiran. — Proglazenja konkurza pri sve tovačlaski posojilnici v Pragi je pričakovati te dni.

Telefonska in brzojavna poročila.

„Slovanska zveza“ za Hrvate.

Dunaj, 1. maja. Danes so poslanci „Slovanske zveze“ stavili v državnem zboru interpelacijo na ministerskega predsednika v zadevi dogodkov na Hrvatskem in sicer, so-li ministerskemu predsedniku znani ti dogodki, pri katerih popolnoma protipostavno nastopa vojaštvo in ako so mu znani, ali hoče z ozirom na te razmere, ki slabe vpliv države in njen morebitni nastop z ozirom na dogodke na Balkanu, z ministrom zunanjih stvari grofom Goluchovskim vse storiti, da se odpravijo vzroki teh razmer, ki sramote državo. Nadalje so stavili interpelacijo na domobranskega ministra, ako mu je znano, da vojaštvo nastopa protipostavno za protipostavne mažarske napise na Hrvatskem in če je najvišji poveljnik vojske, cesar, informiran o teh zadevah, pri katerih igra vojaštvo tako žalostno ulogo, in če je minister pripravljen storiti vse, da cesar z ozirom na te dogodke izda odlok, katerega hrvatski narod s polno pravico pričakuje.

Dunaj, 1. maja. Predlog o odpovedi trgovske pogodbe s Srbijo je bil v današnji seji državnega zbora sprejet. Nekateri nujni predlogi so odkazani odsekom. — Nato je hotel predsednik sejo zaključiti, a vsenemški poslanec Stein je zahteval, naj pride na vrsto predlog Mladočeha Stranskega o nadškofu Kohnu. Sedaj se vrši razprava o tem nujnem predlogu, ki bo danes končana. Stransky pravi, da se njegov predlog ne obrača proti cerkvi in duhovski oblasti, ampak samo proti nadškofu Kohnu, radi katerega je po Moravskem splošno razburjenje. Vse-nemci kličejo: To je žid!

Dunaj, 1. maja. Neue Fr. Presse pravi, da so vse vesti „Grazer Tagblatta“ in drugih nemškonacionalnih listov, ki so trdili, da je nadvojvoda Jožef Ferdinand za kazen prestavljen v Ljubljano, izmišljene.

Pariz, 1. maja. Poročevalca vladnega lista „Matin“-a so na poti v Grenoble napadli kmetje in mu izbili vse zobe. „Matin“ radi tega ni mogel podati obširnega poročila o izgonu kartuzijancev.

Solun, 1. maja. Makedonski vstaši so z dinamitom pognali v zrak filijalko otomanske banke. V raznih krajih mesta se je istočasno prigodilo 50 dinamiških eksplozij. Mnogo oseb je mrtvih, več ranjenih. V mestu vlada velikansko razburjenje.

Carigrad, 1. maja. (C. B.) Vsled pretrgane brzojavne zveze so še-le danes došla poročila o včerajšnjih dogodkih v Solunu. Glasom teh poročil so ob 8. uri zvečer člani makedonskega odbora na 50 mestih v Solunu in okolici

izvršili dinamične atentate, mej temi na otomansko banko, klub za tujce, kjer je bil mej drugimi ranjen nemški konzul. Mej četami orožnikov in napadci se je vnel vroč boj, ki je trajal do polnoči. Na obeh straneh je mnogo ubitih in ranjenih. Dva napadalec so ubili drobci bomb, tri so aretirali. Danes vlada popoln mir. Nad Solunom se proglasi brzkone obsedno stanje. — Glasom poročil se pomikajo številne čete vstašev čez bolgarsko mejo in se vrše veliki boji ob meji. Istodobno, kot v Solunu, so se vršili baje enaki nemiri v vilajetu Monastir, a zdi se, da so zadevna poročila pretirana.

Carigrad, 1. maja. Arnavti groze s krvno osveto sultanu, ako bo morilec konzula Šcerbine umorjen.

Carigrad, 1. maja. Radi dogodkov v Solunu namerava vlada proglasiti obsedno stanje nad Solunom in Monastir. Razmere v Solunu so jako kritične, kakor sploh ves položaj na Balkanu in tu se splošno sodi, ako se razburjenje ne bo poglelo, da bodo vevlasti primorane intervenirati, kar bi utegnulo dovesti do mednarodnih komplikacij.

Carigrad, 1. maja. Arnavti so pripravljeni za boj. Založeni so s streljivom in živem. Te dni so v svoja skladišča peljali 100.000 klg. koruze in nakupili so ogromne črede ovac. Sultanu so izjavili, da ne odnehajo. O makedonskih vstaših se pa poroča, da so pripravljeni raje umreti nego odnehati. Makedonski agitatorji z vso silo delajo na občni vstanek, ki ni več daleč.

Sofija, 1. maja. Glavni urednik „Večerne Pošte“ Radev pojde v Pariz in London, da glavne liste pridobi za makedonsko stvar.

New-York, 1. maja. Vsled potresa se je z gore Turtle pri malem mestecu Frank v Kanadi usula velikanska lavina na mestoce ter je del mesteca zasula. — Okolu 100 oseb je mrtvih. Gora je pričela na to bljuvati ognjene snovi, ki so opustošile vso okolico. 20 milj okolu je zemlja pokrita z lavo. Lava se je zlila tudi v bližnjo reko in povzročila povodenj.

Dunajska borza

dné 1. maja.

Skupni državni dolg v notah	10070
Skupni državni dolg v srebru	10055
Avstrijska zlata renta 4%	12110
Avstrijska krona renta 4%	10110
Avstrijska inv. renta 3 1/2%	5405
Ogrska zlata renta 4%	12120
Ogrska krona renta 4%	9955
Ogrska inv. renta 3 1/2%	9247
Avstro-ogrske bančne delnice	1613
Kreditne delnice	67575
London vista	23967 1/2
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. v	11645
20 mark	2342
20 frankov	1907
Italijanski bankovci	9525
C. kr. cekini	1130

Obrtno naznanilo.

Podpisani naznanjam sl. p. n. občinstvu, da bodem z dnem

8. maja otvoril čisto na novo urejeno

pekarijo

v Novem vodmatu št. 86.

Priporočam se sl. občinstvu za vsestransko podporo, z odjemanjem mojega raznovrstnega peciva. Dolgotrajna skušnja je porok, da se bodem vsestransko trudil zadovoljiti moje cenjene odjemalce s okusnim pecivom

Na zahtevo pošiljal bodem pecivo tudi na dom.

Vse pozornost pa bodem tudi obračal na peko domačega kruha, ki ga bodem pekel vsak dan ob 7. in 9. uri dopoldne.

S priporočilom se bilježim

Rok Cizelj, pekovski mojster,
Novi vodmat št. 86 pri Ljubljani.

581 2—1

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m, srednji zračni tlak 746.0 mm

Čas	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiju	Vetrovi.	Nebo	Padežina v 24 urah
30	9. zvečer	731.4	10.0	sr. zah.	jasno	
1	7 zjutraj	731.3	11.6	sr. zah.	del. jasno	0.0
2	popoln	731.3	15.3	sr. zah.	oblač.	

Srednja včerajšnja temperatura 12.9° normale. 12.0°.

Lak za šolske table, noa plus goči tako lahko pisanje, kakor na skrilj. Dobiva se pri tvrdki **BRATAEBERL** v Ljubljani, Franciškanske ulice. 524 21 11—9

Vnanja naročila proti povzetju.

Pred zajutrekom

kozarec rogaškega »tempo-vega vrelca« odganja vodo, napravi tek, pospešuje pretor. »Styria vrelca« ravno tako deluje, samo močnejše.

581 1—1

Zahvala.

Za izkazano sočutje povodom smrti našega nepozabnega sinčka

PEPI

za številno spremstvo pri pogrebu in za mnoge darovane vence izreka iskreno zahvalo

žalujoča rodbina

Josip Perhauz.

Ljubljana, 29. aprila 1903.

Latinska maša

po motivih **Gregorija Riharja** za mešan zbor zložil

Ign. Hladnik

Op. 46.

Cena partituri in 4 glasom 3 K, posamni glas 30 h. po pošti 10 h. več.

Dobi a se v **Katol. bukvarni** in pri **Schwentnerju** v Ljubljani in pri skladatelju v Novem mestu.

V maši so porabljeni motivi najlepših Riharjevih pesmi in je prav lahka. 505 f—4

Služba asistenta.

Na kmetijsko-kemičnem poskuševališču za Kranjsko v Ljubljani od-
daja se služba asistenta z letno plačo
2000 K začasno z obojestransko pravico
do enomesečne odpovedi.

Oziralo se bo le na take prosilce, kateri so dovršili kemične strokovne študije na kaki domači tehnični visoki šoli in napravili oba državna izpita. Zhteva se tudi popolno znanje slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisanju.

Z dotičnimi spričevali in z dokazi o znanju jezikov podprte prošnje predložiti so-

do 15. maja 1903

podpisane kuratoriju. 573 2—2

Ljubljana, dné 28. aprila 1903.

Kuratorij kmetijsko-kemičnega poskuševališča za Kranjsko.

Nakup in prodaja

vaškovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Kavarovanja za zube pri krebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promose za vsako krebanje.

Kulturna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba

„MERCUR“

I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za doseg kolikor je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnice. 134 191

Tako v interpelaciji. V včerajšnjem uvodnem članku »Narodovem« pa isti Tavčar piše sledeče:

»Slovenske posojilnice, katere so obstale dosedaj in zadostale vsem domačim denarnim potrebam ljudstva, te je začel klerikalizem izpodrivati z dvomljivimi posojilnicami. Te posojilnice ne morejo vediti svojega nezadostnega dobička podpirati nobenega dobrotelnega podjetja, med tem, ko so večje posojilnice dajale in še dajo v take namene.«

Torej dr. Tavčar v svojem »Narodu« sam tisti greh, ki ga očita v interpelaciji »klerikalnim« zavodom, taji, in ga pripisuje liberalnim zavodom! Ali se je že kdo tako blamiral?

Dr. Tavčar pravi, da naše rajfajzenovke nimajo zaupanja pri ljudstvu in da morajo zaradi tega delati »riskantne kupčije«. Smešno! Vsak ve, da imajo naše posojilnice, na čelu jim »Ljudska posojilnica«, največje zaupanje, iz liberalnih pa ljudje denar dvigujejo. Kake »riskantne kupčije« delajo neki kmečke posojilnice? Mi pa vemo za liberalni zavod, kateri je 100.000 gold. izplačal brez žiranta možu, ki ima vsega skupaj za 120.000 gold. premoženja, samo zato, da se je — nekje zavaroval!

Slednjič očita dr. Tavčar, da revizorji »Gospodarske Zveze« ne razumejo knjigovodstva. Nato odgovorjamo: Vsak sveder na deželi ve več o knjigovodstvu in o združništvu, kakor pa veditelj inteligence dr. Tavčar. Naj se le poizkusi dr. Tavčar s katerimkoli svedercem, pa bo videl, da je naše preprosto ljudstvo že daleč naprej njemu, ki s svojo politično pametjo še ni prišel naprej čez leto 1874.

S to interpelacijo dr. Tavčar ni prav nič škodil »Gospodarski Zvezi« in »Ljudski posojilnici«, ker je natančna revizija vlado že itak informirala o resničnem položaju. Pač pa je ta interpelacija našim poslancem pokazala pot, po kateri naj nastopijo proti liberalnim zavodom. Čujemo, da se to namerava. »Prva dolenska posojilnica v Metliki«, »Kmetška posojilnica«, liberalna vrhniška, kamniška in še več drugih naj se pridejo dr. Tavčarju zahvaliti, če se ost te interpelacije obrne proti njim in zahteva, da se naj črtajo iz združnega registra!

Državni zbor.

Dunaj, 1. maja.

Pogodba s Srbijo.

Danes je zbornica nadaljevala in končala razpravo o nujnem predlogu, naj naša država takoj odpove Srbiji trgovinsko pogodbo. Govorila sta najprvo generalna guvernica dr. Chiari proti odpovedi s stališča avstrijske industrije, posl. Soukup, član nemške ljudske stranke, za odpoved s stališča poljedelstva. Že v predzadnjem poročilu sem naglašal, da moramo trgovinsko pogodbo s Srbijo in sploh z balkanskimi državami presojati tudi s političnega stališča. Naša država je v prvi vrsti poklicana, da utrjuje ne le svoj politični, — marveč tudi gospodarski vpliv v sosednjih balkanskih državah. In če je naša država iz političnih razlogov Italiji žrtvovala pri carini gospodarske koristi — opozarjam le na vinsko klavzulo — potem moramo pač zatisniti oči, ako ima Srbija od Avstrije nekatere ugodnosti pri uvoznih carini. S tem pa nikakor nočem trditi, da je obstoječa pogodba ugodna za Avstrijo. Tako plača srbski trgovec od vola, ki ga spravi čez mejo v našo državo, le 8 kron carine. In Srbija izvaža na leto v našo državo okoli 55.000 glav volov, dočim Avstrija izvaža sploh čez mejo v tuje države le 57.000 glav. Dalje je znano, da je Nemčija v novem carinskem tarifu določila 150 kron carine za srednje težkega vola. Torej trgovinska pogodba s Srbijo je slaba, vendar pa ne gre, da bi jo naša država meni nič tebi nič kar čez noč odpovedala. — Najmanj je to umestno sedaj, ko zbornica razpravlja o novem carinskem tarifu, ki bo podlaga za trgovinske pogodbe z unanji državami.

To so uvideli tudi predlagatelji, in danes sta Kliemann in dr. Schöpfer predlagala, naj se njuna nujna predloga izročita nagodbnemu odseku. Zbornica pa je oba predloga izročila gospodarskemu odseku.

Kvotna deputacija.

Danes je zbornica izvolila kvotno deputacijo. Izvoljeni so: David Abrahamowicz, Baumgartner, dr. Fiedler, vitez Jaworski, Kaiser, dr. Kramar, dr. Menger, Povše, baron Schwegel in grof Zedwitz.

Dogodki na Hrvatskem.

»Slovanska zveza« je v današnji seji sklenila, da z ozirom na znane dogodke v Zagrebu in sploh na Hrvatskem vloži dve interpelaciji:

Prva interpelacija je naslovljena na gospoda ministerskega predsednika. Interpelacija opozarja na znane dogodke na Hrvatskem. Tu zapirajo ljudi, ki branijo zakonite pravice hrvatskega naroda proti madjarski hegemoniji. Na Hrvatskem ni ne tiskovne, ne volitvene, ne zborovalne, sploh nobene prave ustavne pravice. Ti dogodki so tem nevarnejši, ker na sosednem Balkanu vse vré. Razmere na Hrvatskem so skoraj podobne onim v Makedoniji. Z ozirom na to vprašajo podpisani poslanci g. ministerskega predsednika:

1. Ali so mu znani dogodki na Hrvatskem, kjer se tudi vojaki uporabljajo proti prebivalstvu, ki brani svoje pravice?

2. Ker morejo ti dogodki škoditi ugledu skupne države z ozirom na nemire na Balkanu, ali hoče govoriti z gosp. ministrom za vnane posle, da stori vse potrebne korake, ki morejo pomiriti prebivalstvo ter odstraniti tudi vzroke nemirov?

Druga interpelacija je naslovljena na gospoda ministra za deželno brambo. V smislu zakona iz leta 1868 smejo biti pri vseh uradih na Hrvatskem in v Slavoniji le hrvatski napisi in hrvatske zastave. V zadnjem času pa oblastva vsiljuje madjarske napise in zastave. Vseled teh provokacij se vrše zadnji čas nemiri. Ker pa policija ne more preprečiti teh nemirov, uporablja tudi vojake proti prebivalstvu, ki brani svoje zakonite pravice. Nemiri pa niso naperjeni proti zakonu ali državi, marveč so le odpor proti nezakonitostim. Z ozirom na to vprašajo g. ministra:

1. Kako more vojna uprava opravičevati, da morajo vojaki braniti madjarske napise in zastave?

2. Ali je najvišji poveljnik poučen o vseh teh dogodkih? Ako ne, hoče poučiti merodajne kroge, da vse ukrenejo, kar more pomiriti hrvatski narod?

Obe interpelaciji so podpisali tudi nekateri češki in krščansko-socialni poslanci.

Afera »Rectus«.

Nekateri krogi so želeli, naj bi se ta afeta odložila do prihodnje seje. Ker pa je gotovo umestneje, da se ta stvar čimprej spravi z dnevnega reda, zato je velika večina pritrdila predlogu, naj se še danes reši.

Predlagatelj dr. Stranaky je precej stvarno navajal resnične dogodke in govorice povodom te afete. Omejil se je večinoma na pisemsko tajnost, ki jo zagotavlja državni temeljni zakon. To tajnost je prelomil poštni urad, oziroma dotični uradnik, ki je menda iz urada izročil izvirnik »Rectusove« brzojavke nadškofu dr. Kohnu. Guvernir je zahteval strogo preiskavo.

Sekcijski načelnik Neubauer iz trgovinskega ministerstva je prečital dotične določbe, po katerih more odpošiljatelj ali prejemnik brzojavke videti izvirnik, kateri pa se sme le sodišču izročiti kot dokaz. V tem slučaju dotični uradnik torej ni prelomil pisemske tajnosti, pač pa zlorabil svojo uradno oblast, za kar ga čaka primerna kazen.

Dr. Scheicher je kot strokovnjak pojasnil cerkvene disciplinarne določbe iz cerkvenega prava. V tem oziru je cerkvena uprava najboljša, žal, da se povsod ne izvaja, kakor kažejo slučaj »Rectus«. Očasek in Doležal v olomuški nadškofiji. Temu pa ni kriva katoliška cerkev, marveč prevelika osebna občutljivost. Dr. Scheicher je sicer jako ostro, morda preostro govoril proti olomuškemu nadškofu, a njegov govor je imel ta dober vspeh, da je nasprotnikom v zbornici »a priori« izvil iz rok najhujše orožje, češ, da katoliška duhovščina ne pozna pravičnosti in je le slepo orodje vlade brez vsacega prepričanja.

In res, celo soc. dem. Schühmeier ni mogel drugega, nego da je na dolgo in široko navajal razne govorice o preveliki strogosti in občutljivosti olomuškega nadškofa. Koliko je na tem istine, sicer ne vemo, gotovo pa je zgovorni Schuhmeier mnogo pretiral.

V prihodnji seji, ki bo v torek, govori še Reichstädter. Obveljal bo skoraj gotovo predlog, vlada naj preiskuje, ali je poštni uradnik prelomil tajnost.

»Slovanska zveza«

je v današnji seji soglasno izrekla zahvalo g. Povšetju, ki je kot poročevalec v carinskem odseku z vso vnočo zagovarjal

poljedelske koristi ter s svojim vplivom dosegel znatne premembe glede carinskih tarifov. Tudi člani carinskega odseka so včeraj gosp. Povšetju po dovršenem večdnev-nem poročilu priredili istinito ovacijo v priznanje njegovega truda in dela.

Dogodki na Hrvatskem.

Iz Zagreba, 29. aprila.

Najnamenitejši dogodek tega tedna je predstavka opozicionalnih hrvatskih poslancev hrvatskemu banu. Sporočil sem že, da so opozicionalni poslanci vsled velikih nemirov po raznih krajih Hrvatske bili deloma prisiljeni, da povedo poglavarju zemlje jasno in iskreno svoje mnenje glede sedanjega stanja na Hrvatskem. To so storili na svojem zadnjem sestanku v Zagrebu ter zares poslali banu po pošti od vseh sprejeto in podpisano predstavko. Ta predstavka je izšla kot priloga »Obzora«, ali je bila zaplenjena že v ponedeljek. Redarstvena oblast je bila pri tem poslu tako nagla, da je zaplenila tudi opozicionalni »Agramer Tagblatt« radi te predstavke, katere pa omenjeni list ni prinesel niti v izvirniku ni v prelisti.

A zakaj je redarstvena oblast zaplenila to predstavko, ker je vendar vse res, kar se v njej trudi? Toda resnica oči kolje in se danja mažaronska vlada ni še nikdar trpele, da se govori in piše resnica o sedanjem zistemu.

Opozicija je v omenjeni predstavi povedala banu jasno in iskreno, da se njegova vlada ne drži nagodbe iz l. 1868, kjer se govori o državni zajednici, a ne o edinstvu ogrske države. Krivično je za Hrvatsko, da se v najnovijem času tudi najvišje zajedniške oblasti drže krivičnega tolmačenja edinstvene države ogrske, kar hrvatska vlada vse dopušča na škodo Hrvatske. Kaj je vse v tem pogledu storila zajedniška vojaška oblast na Dunaju, je le predobro znano. Ta oblast je izbrisala Hrvatsko s karte ter vsa imena mažarizirala, in to vse z dovoljenjem banovim.

Ravno tako je ogrska vlada z banovim dovoljenjem začela rabiti po zajedniških uradih le mažarski jezik, mažarsko zastavo in samo mažarske napise. In temu kršenju ustave se ni uprl niti ban, niti večina hrvatskega sabora. Na tožbe hrvatske opozicije je ban odgovarjal z dovtipi ter nazval te povrede malenkostne stvari, radi katerih si ni vredno glave razbijati. Potem oponašajo zastopniki banu vse, kar je storil proti svobodnim sodnijam in povredi, proti svobodnim volitvam po mestih in za hrvatski sabor, ki gotovo ni pravo zastopstvo hrvatskega naroda, kar so opozicionalni poslanci tolikokrat temeljito dokazali. Opozicionalni poslanci opisujejo na to prav drastično o ravnanju hrvatskih redarstvenih oblasti proti opozicionalnemu časopisju, ki se posebno v najnovijem času zaplenjuje in preganja na do zdaj nezasišani način. Kar se pri tem počenja, to že ni spodobno ustavni državi, marveč najokrutnejemu absolutizmu ali satrapiji.

Razumi se, da so opozicionalni poslanci oponesli banu tudi njegovo malomarnost za blagostanje na Hrvatskem. V celih dvajsetih letih svojega banovanja se ni zavzel Khuen Hédervary za Hrvatsko pri zajedniških uradih niti enkrat, nego je po svojih štiridesetih namestnikih v ogrsko-hrvatskem saboru prepustil Hrvatsko svoji žalostni usodi, da je morala sprejemati plačevanje dolga za zajedniške investicije, a če tudi se zanj ni potrošil niti vinar dohodkov od ogromnih posejil; zategadelj je Hrvatska v zadnjih 20. letih zares osiromašila. Čudno seveda ni, ker mora le plačevati, a ne dobiva nič za svoje vzdržanje.

Nič čudnega ni tedaj, če je v hrvatskem narodu zavladalo tako veliko nezadovoljstvo in da je z burnimi prizori zahteval svoje pravice. Vlada hrvatskega bana pa je z drakoničnimi sredstvi dušila vse pokrete, ter pri tem rabila zopet nezakonita sredstva: redarstvo, orožnike, vojaštvo, zapiranje, preganjanje in celo prelivanje krvi hrvatskih državljanov.

Proti temu ravnanju prosvedujejo opozicionalni poslanci najodločneje ter zahtevajo od bana, da prej nego se snide hrvatski sabor, dovoli svobodno sestajanje naroda na javne skupščine in na one po § 2, da zabrani redarstveni oblasti preganjati in pleniti opozicionalne časopise in da za vselej zabrani na Hrvatskem porabo mažarskega jezika, mažarske napise in mažarsko zastavo. Predstavko je podpisalo vseh 13 opozicionalnih poslancev, katerih pa državno pravdnštvo ne more pozvati na račun, kakor navadno urednike opozicionalnih časopisov. Poskrbelo pa se je, da pridejo omenjene predstave v čim večjem številu med narod, da se razbistri položaj.

Iz Zagreba 1. maja

Včeraj so se opravile, kakor sem sporočil, svečane bilje za nedolžno žrtve prigodom zadnjih nemirov v Zaprešiču, za gospodarja Pasarića. Cerkev sv. Marka naproti banske palači je bila polna narodnega ženstva in hrvatskih visokošolcev, vsi s trobojnicami na prsih. Po svečanih biljah je občinstvo na glas izmolilo za pokojnika mrtvaške molitve ter se potem podalo iz cerkve. Čim se je razvrstilo občinstvo iz cerkve, je zapelo narodno himno, ali je še ni zvršilo ko je vdrlo redarstvo od vseh strani na Markov trg ter odgnalo občinstvo iz vseh ulic gornjega mesta. Demonstracije so se pa nadaljevale v Ilici, kjer se je iznovi-pela narodna himna; toda sedaj je redarstvo resnobno napadlo demonstrante ter zaprl 7 devotk in 6 mladenčev. Devotke so vse slušateljice tukajšnje nunske preparandije, a ena je izprašena učiteljica. Redarstvo se je ponašalo prav surovo ter je celo devotke uklenilo, ko jih je odvedlo v zapor. Danes so izpustili že vse na svobodno. Sodili jih bodo kasneje, ker zdaj nimajo časa, toliko opravila ima redarstvo. Precej po tem dogodku se je povečala straža na Jelačičevem trgu ter je prišel v pomoč redarstvu celo en oddelk huzarjev. Toda niso imeli glas opraviti. Zvečer je bilo v Ilici zopet jako živahno, ali večjih izgrediv ni bilo, a redarstvo je vendar zaprl 42 oseb. Za današnji dan pa so straže povsodi podvojene. Redarstvo se boji izgrediv, ker delavci na današnji dan ne delajo, nego se zbirajo po raznih ulicah, a popoldne imajo zabavo v Maksimiru. Sprevod po mestnih ulicah so seveda delavcem zabranili. Za večjo varnost je za danes tudi vojaštvo pozvano, da pomore redarstvu, ko bi se začele demonstracije. 6. stotnij vojakov je v službi ter stoje razdeljene po mestu.

Redarstvo zdaj ni trenutka mirno. Ulice so še vedno zastražene, a pred vseučiliščem, v Ilici in na Jelačičevem trgu so straže vedno pojačene, Markov trg pa je obdan od tajnih redarstvenih agentov, a ulazi v ulice seveda tudi zastraženi.

Pravijo, da bode redarstvo izgnalo vse one prebivalce mesta Zagreba, ki niso do zdaj sprejeli v občinsko zvezo, a so se »pregrešili« prigodom zadnjih demonstracij. Ta kazen bo zadela posebno hudo vseučilišnike, ki bodo zgubili najmanj en semester svojih studij. Med take obsojence pride tudi dr. Heimrl, sourednik »Obzora«, ki je zdaj zaprt pri sodbenem stolu zagrebškem ter čaka na obsodbo. Proti uredniku »Obzora« prof. Pasariću pa je bila kazenska razprava že včeraj. Obtožen je bil radi zanemarljive/paznje pri izdavanju svojega časopisa. Sodnja je potrdila konfiskacijo dveh takih člankov, češ da se je z njimi narod nagovarjal na upor. Zagovornik dr. Derenčin je zahteval, da bodi razprava javna, sodnja pa je bila proti temu predlogu, češ da bi tako prišli konfiscirani članki, radi katerih je urednik obsojen, zopet v javnost. Ostalo je pri tajnej obravnavi in danes opoldne se je proglasila obsodba, po kateri se kotarska sodnja ne more smatrati za kompetentno soditi o omenjenem činu, ter se zato sodnijska razprava ustavlja, a spisi izroče dr. r. v n e m u p r a v d n i k u, da proti uredniku Pasariću dalje urduje. Branitelj se je uprl tej obsodbi in oglašil priziv. Prof. Pasarić pa ostane še dalje zaprt, in ravno to je tudi svrha omenjene obsodbe.

Ravno na tak način je bil danes sojen urednik »Hrvatskoga Prava« Z o č e k, kate-terega je branil dr. Frank. Slo se je za dva konfiscirana članka, naperjena proti Mažarom in današnji hrvatske vlad. Razprava je bila tajna, a obsodba je čisto podobna onej urednika »Obzoročevga«. Branitelj je vložil proti tej obsodbi priziv, a urednik je ostal še na dalje zaprt.

Zdaj pride v kratkem na red še dr. Heimrl, proti kateremu se je pa državni pravdnik precej s početka zagrozil. Bati se je, da dobi hudo kazen. Iz vsega se pa vidi, da pri nas na Hrvatskem stoje tudi že sod-nije v službi mažarskega zistema.

* * *

Proti mažarskemu pokretu na Hrvatskem se pridružuje sedaj, kakor je iz došlih nam dopisov vidno, krogi, ki so bili doslej popolnoma pasivni, zato dogodki na Hrvatskem postajajo vedno pomembnejši. Tiranija Hédervaryjeva rodi ves drugačen sad, katerega so si želeli mažarski šovinisti. Pokret, ki se je pričel v Zagrebu, je našel odziva tudi po drugih hrvatskih mestih, a dočim se je Mažaronom posrečilo, zadušiti pokret v nekat-terih mestih, Zagreb sene ukloni in zasedem tednov se ne pre-stano bori za narodove pravice, a ob njegovem vzgledu se zopet hrabre ostala hrvatska mesta. Kljub samljam, puškam, pro-ganjanju, kračanju štipendij dijakom, pol-nimi bolnicami in temnicami, s katerimi je

Hedervary misli udušiti narodovo gibanje, vendar narod vedno glasneje kliče: »Abzug Hedervary!«

Najnovejša vesti iz Zagreba, katere omenjamo zgoraj, kažejo najbolj, kako dimenzije je zavzelo gibanje na Hrvatskem. V borbo so stopile tudi hrvatske žene, spol, ki je sicer najpristopnejši strahu. Samostojno so stopile hrvatske žene v važno akcijo, ne glede na to, da se seka s sabljami po njih, njihova hrvatska zavest jim ne pripusti ostati mirnim. Pred banovim stanovanjem je nastopila hrvaška žena klicala: »Slava mučeniku Pasariću!« »Abzug Hedervary!« »Živela svoboda!« in iz grl hrvatskih žena je zadonela hana na ušesa mogočna hrvatska himna: »Liepa naša domovina!« S sabljami so šli redarji natero doljubne žene, a one so niso premaknile in pele in klicale so naprej, kar čuti in misli narod. In tudi one, katere so orožniki vodili v zapor, pele so dalje pesem o svobodi domovine.

Iz tega se vidi, kako globoke korenine ima na Hrvatskem ogorčenost proti Hedervaryu. Polnim čustvom iskrene ljubezni do Hrvatov, s katerimi nas spajajo težnje, misli in src, kličemo: »Živela hrvatske žene!«

Ol hrvatskih dam je aretiranih po revkiju v Zagrebu 20 gospodičen. Radi krutega postopanja policije in vojaštva napram ženskam je vse mesto razburjeno. Kako je ta oborožena sila postopala, o tem priča poročilo očitve, ki nam je danes došlo. To poročilo pravi da je cela kompanija vojakov vodila z nasajenimi bajoneti v zapor nekega malega dečka.

V krapinskem okraju so razburjeni kmetje zaprli v hlev nekega okrajnega predstojnika in njegove uradnike.

V Glogovnici so bili predvčerajš njim nemiri proti občinskemu beležniku in župniku, ki je vladni pristaš. Sele vojaštvo je moglo omejiti nemire.

V Zlataru so se ponovile zopet demonstracije. Stiri osebe so aretirane in oddane sodnji.

Gibanje mej dijaštvom je bilo včeraj po Zagrebu jako živahno. Dijaki so peli po mestu »Liepa naša domovina«. Mej zgoraj omenjenimi aretiranimi 43 osebami je tudi en vojak 16 pešpolka.

Od deputacije vseučiliščnikov, katere je po dogovoru s policijskim šefom Winklerom in dr. Frankom prišla o priliki prvih dijaških demonstracij k Winklerju intervenirat za izpuščenje takrat zaprtih dijakov in štj. Radića ter Hinka Sirovatke, sta bila ta dni g. Ante Kobarić in Luka Šoški obsojena na 1 dan zavora in se navaja, da je nju intervencija bila demonstrativni čin. Iz tega se spozna lojalnost hrvatskih oblasti.

Iz statističkega urada so odpuščeni trije juristi, ker so se udeležili demonstracij in bili na znani način obsojeni v zapor.

Vseučilišče v Zagrebu namerava vlada zapreti.

S tem bi napravila udarec v vodo in samo pomogla gibanju na Hrvatskem, ker bi se dijaki razpršili po vsej Hrvatski kot agitatorji za zakonite pravice hrvatskega naroda.

Dogodki v ogrski zbornici.

Zadnji dan aprila je ogrska opozicija poslala v boj proti Szellovi vladi svojega Ladislava Ratkaya, ki je brez ovinkov povedal Szellu svoje in svojih tovarišev misli. Z ozirom na to, da je nastopila včeraj brez-budgetna doba, je kratko malo zahteval, naj odstopi vlada, ki ne more ustavno vladati, obenem pa resno predlagal, naj zbornica tako dolgo preneha s delom, dokler ni imenovana nova vlada, ker sedanja ustavna vlada po njegovem mnenju več ne obstoji. Ta radikalni predlog je dvignil s sedeža tudi zborniškega predsednika grfa Apponyja in mož je imel daljši nagovor. Vsebinske polemizirane govora je približno tale: Jaz ne negiram, toda dolžnost mi je, da zavrnem očitja, češ da se dam voditi od kake posamezne stranke. To domnevanje je absolutno brez podlage in se v tem oziru sklicujem na svoje skoro dveletno predsedništvo. Če je pa še kdo mnenja, da je mogoče vplivati name, stavite predlog glede zaupnice predsedniku. Zagotavljam vas, da niti ni potrebna nezaupnica cele zbornice, marveč da bo že zadostovala mala manjšina, ki mi izrazi nezaupanje, in takoj se umaknem s predsedniškega mesta, ker hočem uživati zaupanje cele zbornice. Sicer pa hoče strogo vršiti nalogo, ki mu jo nalaga predsedništvo, in pospešiti delo posebno sedaj, ko je treba, da kmalu preneha ex lex stanje. — Predsednikov govor je odobraval tudi velika večina opozicionalcev in mu s tem izrekla zaupanje. K besedi se je nato cglasil posl. Lengyel,

ki je pa prebral le govor posl. Szentivanyja pred obstrukcijo leta 1898. Vkljub temu je vsa vladna stranka ostavila zbornico mej njegovim govorom. Konečno je pa zbornica sprejela predlog predsednikov, da se dne 1. maja in naslednje dni zopet nadaljuje razprava o budgetnem provizoriju, in odklonila Ratkayev radikalni predlog. Opozicija to pot predsedniku ni provzročala ovir ter je le proti glasovala. Vsi poslanci so se pa razšli z zavestjo, da se z majem prične zopet tehniška obstrukcija, ki bo še dolgo ovirala parlamentarno delo.

Burni prizori v ogrski zbornici.

V včerajšnji seji ogrske zbornice je Szell predložil poročila državnega računskega dvora in odredbe, ki jih je izdala vlada z ozirom na sedanji izredni položaj. Nato je izjavil poslanec Polonyi, da ta poročila pomenjajo kršenje ustave. S tem hoče vlada vthotapiti na Ogrsko avstrijski § 14. Szell zavrača to misel, ker se ne gre za kako naredbo (?) marveč le za navadno poročilo. Mej njegovim govorom je povzročila opozicija silen vrišč ter ga ovirala v nadaljnjem govoru. Vladinovci kličejo: »Kje je svoboda govora? Tudi Košutu ne bomo pustili govoriti!« Vkljub največjemu naporu predsednikovemu je vrišč trajal dalje. Se le čez dalj časa se je nemir polegel. Na to je predsednik prekinil sejo za četr ure. Po zopetni otvoritvi je hotel Szell nadaljevati svoj govor, a opozicija je zopet vpriporila tak vrišč, da se ni čula nobena njegova beseda. Apponyi opozarja mej neprestanim zvonjenjem, da bo proti nemirnežem uporabil sredstva, ki mu jih nudi poslovnik. Desnica kriči: »Izključili bomo junake škandalov!« Szell mej vednim nemiro zaključil svoj »govor«, izjavljajoč, da pada vsa odgovornost na manjšino.

Posl. Komiaty predlaga, naj se podano poročilo natisne in otvori o njem pozneje razprava. Opozicionalce Bešty zahteva razpust zbornice. Hollo kritizira vmešavanje računskega dvora v zadevo, ki ga nič ne briga, in predlaga zavrnitev poročila, Bartha pa zahteva, naj se razpravlja o njem po dovršeni budgetni razpravi. Szell hoče braniti računski dvor, a opozicija mu zopet ne pusti govoriti. Košutovci so pričeli z dejansko obstrukcijo. Szell je moral konečno izjaviti, da je utrujen in da bo nadaljeval, ko zavlada mir. Galerija pridno pomaga Košutovcem. Predsednik mora iznova prekiniti sejo. Nato hoče Szell zopet govoriti, a ne more. Apponyi ostavi predsedniški sedež ter gre mirit obstrukcioniste. Toda vze zaman, Szell ne more priti do besede ter mora zopet priznati svojo onemoglost. Košut ironično miri svoje tovariše, rekoč: »Mirujte vendar, če vam jaz rečem!« Seveda je bil nato krič še večji. Konečno je Szell izjavil, da nima nič proti temu, da se vrši razprava o poročilu šele po dognani indemitetni razpravi. Moral je kapitulirati. K sklepu se oglašajo za besedo Košutovec Viszonthay, a ker je ura 2, noče pričeti, marveč je prihranil svoj govor za današnjo sejo. Predsednik mu mej ploskom levičarjev ugodi, in danes se torej nadaljuje včerajšnja razprava.

Verouk v francoskih državnih šolah.

Sedaj, ko so francoski menihožrci po veliki večini redovnikom iztrgali iz rok vzgledno urejene in državi prav nikakih bremen ne povzročujoče šole, se je za hip oddahnila framašonska loža, njeni izvršujoči funkcionarji pa hočejo poskrbeti še za to, da se tudi svetni duhovščini vzame vsak vpliv do šolstva. V to svrhu je izdal učni minister Chaumie na prefekte okrožnico, v kateri jih poučuje o razmerah drž. š. l. Minister najprej opominja, da je vladno načelo absolutna nevtralnost (?) šole v verskih vprašanjih. Delokrog cerkve je vlada hotela ločiti od šolskega pouka, da se zagotovi mir vesti (!) in edinstvo mej državljani. Šola bodi konečno prosta verskih okov (!). Nadalje odreja naučna uprava: župniki ne spadajo med osebe, ki jim je dovoljen vstop v šolo; učitelji nimajo niti zmoženosti niti pravice, poučevati verouk; država sicer jamči za slobodno izvrševanje verskih dolžnosti, toda verouk se ne sme poučevati v času, ki je odmerjen za šolo; učitelji za svojo osebo lahko izvršujejo verske dolžnosti, a ne smejo tega storiti kot učitelji ali celo na čelu učencev, pred vsem ne pri procesijah. Konečno pravi značilna okrožnica, da v šolskih prostorih ne sme biti nikakih verskih znakov razun že obstoječih. — Lepše svobode si ni lahko misliti, kot je svoboda liberalizma.

Nemška cesarica in obisk pri Vatikanu.

Kakor znano, nemška cesarica ne bo spremljala svojega soprega pri potovanju v Rim. To okolnost izrabljajo posebno nemški protestantski krogi in hočejo dokazati, da nemška cesarica radi tega ne potuje v Rim, ker se kot protestantinja ne sme pokloniti glavarju katoliške cerkve. Ta trditev je pa docela izmišljena, kajti prvič je nemška cesarica že bila 1893 vsprejeta pri papežu ter po daljšem pogovoru vzela za dar lepo mozaik-sliko; drugič je pa res, da jo ed potova

vanja odvrtačuje le njena bolezen, ki si jo je nakopala povedom zadnjega dogodka. Kakih političnih ali cerkveno političnih razlogov pa pri tem ni, in je torej merodajno v tem vprašanju le njeno zdravstveno stanje.

Volitve v Španiji.

Iz zadnjega poročila o izidu volitev v špansko poslansko zbornico je bilo razvidno, da razpolaga Silvellova vlada z 232 čistimi glasovi ter da ima v zbornici absolutno večino, čeravno bi ostalih 139 poslancev morali prištevati najstrožji opoziciji. Najmočnejši med opozicionalci so liberalci, toda če pomislimo, da štejejo ti samo 70 glasov, je naravnost čudno, kako je bilo mogoče, da je bila ta stranka pod Sagasto v večini. Res je sicer, da si na španskem vsaka vlada ustvari svojo večino, toda pravi in pristni liberalizem to nikakor ni bil, če se je sedaj lepo mirno skril za Silvellovo kenservatavo. Značilna pa je izredna zmaga republikancev, ki imajo sedaj 28. dočim so imeli prej le 17 poslancev. Vidi se, da republikanska ideja tudi na Španskem rapidno napreduje. Značilno so posebno republikanske večine v mestih Madrid, Barcelona, Valencia, Saragossa, Badajoz, Granada, Corun, Palma in dr. Dobili so kandidatje te stranke po 17—29 000 glasov proti 15 000 nasprotnim. Glasom pozneje došlih poročil o volitvah znaša vladna večina 250, opozicija pa okrog 150 glasov; republikanci so si pa priborili po tem viru celo 34 mandatov, Karlisti 5.

Iz brzozjavk.

Nadškof dr. Kohn bo pozvan, kakor javljajo iz Kromeritza, v najkrajšem času k papežu v Rim. — Obstrukcija na Ogrskem. Ogrska opozicija izjavlja, da nikakor ne odneha prej, dokler ne dobi garancije, da se ustreže njenim zahtevam. Odločitve pričakujejo mej 6 in 20. majem. — Francoski predsednik Loubet se je včeraj povrnil s svojega potovanja po Algiru, da vsprejme kot gosta angleškega kralja, ki je došel včeraj popoldne v Pariz. — Kulturni boi v Franciji. Poročnik Portier v La Roche sur Yord ni hotel poveljevati stotnjici, ki je dobila nalog iztirati redemptoriste. Utaknili so ga takoj v ječo in ga pozovejo še pred vojno sodišče. — Dragonski poročnik Delaestopis v Nantesu, ki mu je bilo naročeno posredovati pri zatvarjanju samestana premonstratencov, je svoj oddelek sicer dovedel na lice mesta, potem se pa odstranil, rekoč, da noče izvršiti povelj civilne oblasti. — Iz Pariza javljajo, da so iz enakih razlogov prosili za vpokojenje ritmoister Celas du Franco in še dva druga častnika 4. dragonskega polka. — Tudi ona dva častnika, ki sta morala posredovati pri izgonu kartuzijanov, sta podala ostavko.

Predavanje o Mirni.

Z Mirne na Dolenjskem 29. aprila. Prihodnjo nedeljo dne 3. maja bomo slišali v kat. izobraževalnem društvu zanimivo predavanje, katero bo imel g. nadučitelj Matej Jenko z naslovom: Zemljepisni in zgodovinski opis Mirne. — Mirna je starodaven kraj. Se iz predrimskih časov se vidi keltska trdnjava vrh Trebinec. Isto priča izkopavanja v Stepsku iz l. 500 pred Kr. — Vas leži 263 m nad morjem, ima 61 hiš z 250 prebivalci. Znamenitejšee vinske gorice so: Dobeneč 555 m, Stara gora 467 m, Trebinec 400 m itd. — V župnijo spada 23 vasi s 457 hišami.

Letnica na zidu župne cerkve je 1498. Kamnita nagrobna plošča iz l. 1542. prča, da je bilo pokopališče nekdanj zraven župne cerkve. L. 1765 je Mirna pogorela, z njo tudi cerkev in farne matrike. Zato so zgodovinski podatki tega kraja tako malenkostni. Vikarijat je na Mirni prenehal s škofijskim odlokom z dne 25. okt. 1863 št. 855 pod škofom Jernejem Vidmar. Od l. 1765. je bilo na Mirni devet župnikov in 35 kapelanov. Prejtnji so neznani, ker so imenovanevanega leta vse matrike pogorele. Šola je že gotovo nad 70 let. Učitelj je bilo doslej 11 in 2 učiteljici. Pošta se je pričela l. 1865, brzozjav 1898, loterija 1878.

Gradovi so vsi popisani v Valvazorju. So pa sledeči: 1. Mirnski grad. Prvi posestnik: Daringus de Nideg se imenuje l. 1211. 2. Grad Žapuže — sedaj v posesti gospe Pevce. 3. Grič (baron Gall 1679). 4. Lanšprež (Landspreis). Leta 1260 prvi posestnik Fridrich. L. 1885 so prišli v posest tega gradu oo. trapisti in bivali tam dve leti in dva meseca. Mirna je imela v Mirnskem gradu svoje urade in sicer od 14. junija 1260 do leta 1853. Imenovali so se: Collegial Commissariat.

To predavanje je med letošnjimi že šest. Prvo je imel tč. predsednik z naslovom: Kateri kraji zemlje so doslej še neznani Drugo: Človekov talent in značaj. je govoril kapelnik Anton Kolenec. Tretji je društvenik mladenci Josip Zidar govoril: O pridelovanju žita. Četrto: Začetek socialne demokracije v Avstriji in peto: Brezverstvo socialnih de-

mokratov (povzeto po soc-dem. časopisih) je imel tč. predsednik. — Na dan 10. majnika, v nedeljo popoldne pa Vas povabimo k predstavi: Vrbani Smukova ženitev (po Jurčiču). Na bode Vam žal osebno spoznati nesrečnega Vrbana in prebrisanega Snofeta.

Jeseniške novice.

**** Tržni dan.** V torek 21. apr. 1903 je bil prvi tržni dan na Jesenicah, odslej bo tržni dan vsak torek. Pa je bil res potreben, ker tu večina ljudstva živi le od tega, kar kupi.

**** Prihodnost Jesenic v nevarnosti?** V velikih skrbih so Jeseničani že nekaj časa. Boje se za potok Ribjek, ki teče skozi vas. V njem perejo, v njem dobivajo vodo za gašenje v slučaju požarov. Zase je pri požarih večkrat pokazalo, ko bi Ribjeka ne bilo, pa bi šle Jesenice. Korita, ki jih napolnjuje vodovod, so ob požaru prazna v par minutah. Sedaj pa hoče železnica, tako se boje, napeljati vodo iz Ribjeka za novi kolodvor in uradniška stanovanja, Jeseničanom pa bi ostala le suha struga. Pri izvirku Ribjeka so od železnice že večkrat merili. Zakaj? Tja v en dan gotovo ne. Jeseničani se boje, da jim hočejo vzeti Ribjek. Strah je velik. In po pravici, če vzamejo Ribjek, potem so Jesenice uničene. Kam naj hodijo prst, kaj naj počno v slučaju požara? Tu se ne gre za blagor posameznikov, marveč za občni blagor, zato se Jeseničanom Ribjek ne sme vzeti. Prav je tedaj, da se je sestavil odbor, ki bo deloval na to, da se Ribjek razpelje po Jesenicah na več strani ter skrbno čuva, da ga ne vzamejo in Jesenice ne uničijo.

**** Življenje na Hrušici.** Gotovo nikjer drugje na Kranjskem ni takega vrvenja kakor na Hrušici v jeseniški fari, kjer delajo tunel skozi Karavanke na Koroško. Napetost se je na Hrušico polno naroda ne najboljšega; Italijanov, Hrvatov, Macedoncev, Nemcev i. t. d. Domačini se kar izgubijo v ti mnogojezični mešanici. In kakšno življenje je to! Domačini kar gledajo in poslušajo in — strme. Takega preklinjanja, kakor se sliši tu dan na dan, Gorenjec ni vajen. Preklinjajo Boga in Kristusa in Marijo, — vse. Če človek gleda življenje teh ljudi, to surovost, pijančevanje, kvantanje, preklinjanje, kako se ne zmenijo nič za posvečevanje nedelj, žive v divjih zakonih, — reči mora: »Poživilni so se, pa žive po živinsko!« Koder delajo novo železnico, dobi se vsakovrstna sodrga. Fantje, ki so se skregali s stariši, taki, kjer jih nikjer ne marajo, s ponarejenimi listinami in ženske — vlačuge. Dobe se odrasli na Hrušici, ki ne vedo, kje so rojeni, ki nimajo nobene listine, s katero bi izkazali, kdo in odkod so, niti delavskih ali poselskih bukvic nimajo. Tako hodijo po svetu le, koder se dela nova železnica, in srečno izhajajo in nihče jih ne prime.

**** Svet za novo železnico** na Jesenicah bi radi kar zastoj menda. Sedaj ponujajo le po 1-20 K za kvadratni seženj. Kam pa pridemo Jeseničani? Draginja je že sedaj velikanska, zemlje za toliko ljudstva premalo; vzeli bodo sedaj toliko njiv, pa bo še hušje; prostor je tu dražji kot marsikje, če se skoro nič ne bomo dobili zanj, kaj bo? Denar pojde kmalu, ker ga ne bo veliko, zemlje pa le ne bo več.

**** V Ameriko** bomo morali iti, če bo tako. Že sedaj so začeli z Jesenic delavci hoditi v Ameriko. Letos je šlo že nekaj družin in kakor se ališ, jih pojde maja meseca še več. Tok izseljevanja se je začel, ne bo se brž ustavil. Kranjci zapuščajo domovino, tujci pa prihajajo vanjo. V Ameriki pa tretji rod ne bo več slovenski. Slo v e n c i u m i r a m o .

**** Električna železnica** od kamnoloma na jeseniški Merici do tunela na Hrušici bo v kratkem dodelana. Da bi bila skoro, vsaj uboga živina ne bo več toliko trpela! Sedaj morajo kamenje za tunel voziti z živino. Pa kako surovi so nekateri vozniki! Na klancu proti Hrušici je časi res grozno. Neusmiljeni voznik bije konja po glavi in kamor pade, da je strah, in vozniku se nič ne zgodi. Kako predrzni in divji so nekateri ljudje, se vidi iz tega, da so že za orožniki streljali, kakor se govori. Po noči ni varno hoditi okoli Hrušice. Ne upajo si vna še domačini.

**** Tunel skozi Karavanke** od Kranjske strani pri Hrušici napreduje vsak dan za kakih 6 metrov, sedaj ga je dodelanega 1600 metrov.

**** Podružnica planinskega društva** se je ustanovila na Jesenicah 19. apr. Za predsednika je bil izvoljen g. Emil Guštin, učitelj in posestnik restavracije pri kolodvoru.

**** Prst božji?** Mladenci 19 let star je govoril, kakor pripovedujejo: »Če danes crknem, pa jutri ne bo treba.« Drugi dan velikonočno nedeljo, je bil zaklan na Hrušici. Pri njegovem pogrebu ni bilo nikogar razven pogrebcev in duhovnika. Nihče ni potočil solze za njim. — 26. aprila je nagloma umrl 20 letni pravoslavni Fantina, minér, vrtal je kamenje. Preklinjal je grozno, kakor

Dražbeni oklic.

E 61/3

2

Vsled sklepa z dne 29. aprila 1903 opravilna številka $\frac{E\ 61/3}{2}$ se prodajo dne 19. in 20. maja 1903 dopoldne ob 9. uri na

javni dražbi:

štacunsko blago, živila in les v Dragi štev. 30, 118 švelarjev na kolodvoru v Zatičini, 62 smrekovih tramov v Lavrinovi hosti pri Glogovci, več hrastovih hlodov in švelarjev na kolodvoru v Radohivasi, 4200 m³ smrekovega lesa in lubja v Šimanovi hosti in v hosti „Grm“ pri Radohivasi ter na Končinovi žagi v Gorenjivasi ležeči les in parketi.

Reči se smejo ogledati dne 19. in 20. maja 1903 v času med 8. in 9. uro dopoldne v Dragi štev. 30, na Zatiškem kolodvoru, v Gorenjivasi in v Radohivasi.

C. kr. okrajna sodnija Višnjagora, oddelek II.,

dne 29. aprila 1903.

Bilanca

restne hranilnice v Novem mestu dne 31. decembra 1902.

Aktiva

Pasiva

	K	h		K	h
Račun hipoteknih posojil	1392548	66	Račun vlog	2149080	06
„ hipot. obresti: Zaostale	13093	06	„ hipot. obresti: Predplač.	8420	07
„ občinskih posojil	99824	50	„ obresti občinsk.: posojil		
„ menic	180247	—	„ Predplačane	393	70
„ men. obresti: Zaostale	39	59	„ men. obresti: Predplač.	2623	36
„ tekoči	87199	94	„ založ. obresti: Predplač.	4	82
„ zalog	2790	—	„ davkov in pristojbin	126	65
„ efektov	366025	55	„ izgube in dobička: Čisti	16093	67
„ efektnih obresti	5371	82			
„ zamud. obresti: Zaostale	968	19			
„ inventarja	599	64			
„ zavarovalnin	46	22			
„ uradnih stroškov	47	59			
„ pro diversi	2068	99			
„ blagajne	25871	58			
	2176742	33		2176742	33

Bilanca rezervnega zaklada dne 31. decembra 1902.

Aktiva

Pasiva

	K	h		K	h
Račun efektov: Vred. papirji	54740	02	Račun glavnice	71394	30
Viseče obresti	560	61			
Poslovni dobiček	16093	67			
	71394	30		71394	30

Bilanca posebne rezerve za kurzne izgube dne 31. dec. 1902.

Aktiva

Pasiva

	K	h		K	h
Račun glavnice	276	01	Račun glavnice	5234	69
Dobiček pri efekti	5008	68			
	5284	69		5284	69

594 1-1

Ravnateljstvo restne hranilnice v Novem mestu.

Trgovina z železnino
Andr. Druškoviča
naslednik
Valentin Golob
Ljubljana Mestni trg št. 10.

Prične začetkom majnika razpošiljati znane najboljše „Krondiamant-kose“ z garancijo za vsaki komad.

Dolgost	70	75	80	85 cm
Cena kron	2.40	2.60	2.80	3.—

Najfinejše Bergamaške osle od 60 vin. do K 1.—.

1 klepanje, angleškega jekla . . .	K 2.40
1 kôsní oklep, navadni	—10
1 kôsní oklep s ključem	—30
1 srp	—60

Služkinja k otrokom v starosti 40—50 let, sprejme se pod dobrimi pogoji v trajno službovanje. Zahteva se prijazno in potrpežljivo ravnanje z otroci kakor spoštovanje dobre gospodinje.

Poprašanja v trgovini

Val. Goloba 511 3-3
Mestni trg 19.

Slikarskega učenca

sprejme takoj **Ivan Graber**, slikar v Stebnu, pošta Meleštica, Koroško. 511 2-2

Stavbeno podjetje
Fr. Trumler in K. Lachnik,
arhitekta in stavbenika.

Jemljeta si čast naznaniti, da je njuni biró za razna stavbena in vodovodna dela od 4. maja t. l. naprej v knezoškofijski palači pri tleh na desno.

589 3-1

Mejnarodna panorama

v Ljubljani, Pogačarjev trg.

Fotoplastična umetnostna razstava

Danes, v soboto 2. maja

— Zadnji razstaveni dan —

XI. složno potovanje po velezanimivem

RIMU.

V nedeljo 3. do 9. maja

Zanimivo potovanje po

Kočinkini

Velezanimive slike na steklo so nalašč prirejene za mednarodno panoramo. Na vsakem mestu se more regulirati dnevna in nočna svetloba

Odperto vsak dan, od 9. do 12. ure dopoldne in od 2 do 9. ure zvečer

Prestovoljno se prodaja

Novo zidana hiša

z obsežnim vrtom na Vodovodni cesti št. 171. V hiši je tudi gostilna.

Več se izve pri lastniku istotam. 552 3-2

Gobe, venecijanske in španske. Najcenejše ima v zalogi trdka **BRATA EBERL** v Ljubljani, Franciskanske ulice.

Vnanja naročila proti povzetju. 22 11-9

587 30-1

Med. dr. Jos. Traub-a želodčni prašek

Gastricin

zdravniško poskušen in potrjen.

Na tisoče ljudi se mora zaradi raznih bolezni v želodcu in črevih držati stroge zmernosti v jedi in pijači, kar jim greni življenje. Kdor rabi dr. Jos. Trauba želodčni prašek **Gastricin**, njemu taka dijeta kmalu postane brezpotrebna. Bolniki, kateri se želé utrditi po obilnejši rabi hrane, to po Gastricinu popolnoma dosežejo. Gastricin takoj pokaže učinek pri zgagi, pehanju, napenjanju, pri bolečinah v želodcu, pri krčih, bljuvanju, glavobolu usled prebavljanja; ako se pa rabi dalje časa, odstranja tudi zastarane bolezni v želodcu in črevah, kakor nobeno drugo sredstvo. — **Gastricin** ni čistilo, a vendar vrejuje telesno potrebo. Več povedo prospekti. — Gg. zdravnikom pošiljamo poskušnje.

V Ljubljani je naprodaj pri M. Mardetschlager-ja lekarni pri orlu in drugje.

Glavna zalog a je v lekarni Salvafor v Požunu.

Na debelo po medicinskih drožerijah.

Velika škatla 3 K, mala škatla 2 K, franko 20 in rekomand. 45 h več,

Župnik želi dobiti

hlapca,

ki bi bil pošten, vešč kmetijstvu in vožnji s konji.

Služba je nastopiti takoj. Kje? se zve pri upravnistvu »Slovenca«. 540 3-3

Dva učenca

sprejmeta se za pečarsko obrt. Plača po dogovoru. 572 2-2

Alojzij Večaj

Veliki stradon št. 9 v Ljubljani.

J. Pserhofer-jeve odvajalne kroglice

so prave le one z rudečim napisom „J. Pserhofer“ na pokrovu vsake škatle.

Že mnogo let priporočajo zdravniki te kroglice kot zanesljivo, mlo odvajajoče sredstvo. Te kroglice delujejo tako rahlo, brez vsacih bolečin, da jih brez pomisleka smejo tudi otroci rabiti. 585 6-1

J. Pserhofer-jeve odvajalne kroglice, med ljudstvom znane tudi pod imenom **Pserhoferjevi svalki**, se že nad 100 let izdelujejo prave edino le v

J. Pserhoferjevi lekarni

na Dunaju, I Singerstrasse 15.

Zvitek s 6 škatlicami stane K 2.10.

Manj ko jeden zavitek se ne pošilja.

Ako se pošlje denar naprej, stane s poštnino vred:

1. zvitek kroglic	K 2.60	4. zvitki kroglic	K 8.90
2. zvitka „	4.70	5. zvitkov „	10.50
3. zvitki „	6.80	10. „ „	18.50

Drugi posebno priporočljivi leki so:

J. Pserhofer-ja balzam za ozeblino, 2 lončka, naprej plačano, franko. K 2.15

J. Pserhofer-jova grenka želodčna tinktura, budilno deluje na želodec, 12 steklenic, naprej plačano, franko. 5.—

J. Pserhofer-ja balzam za rane, 12 steklenic, naprej plačano, franko. 3.40

Obvestilo.

Podpisani vljudo naznanjam, da sem

prevzel

pekarijo

pri gospodu ZORMANU v Spodnji Šiški,

kjer bom izvrševal v popolno zadovoljnost vsa v to stroko spadajoča navadna in fina dela, posebno vsakovrstne pogače za ženitovanjske in druge prilike, kakor tudi pletene štruco, lepa srca, na zahtevo tudi jako fino izdelanega cesarskega orla, jako primerno darilo za osebe vojaškega stanu itd.

Vsled tega se najtopleje priporočam za mnogobrojna naročila, zagotavljam najsolidnejšo postrežbo, ter beležim

z odličnim spoštovanjem

583 3-2

Josip Źubel.

Marija Sattner,

Ljubljana, Dunajska cesta št. 19, II. stop., II. nadstr. (Medijatova hiša),

se priporoča prečastiti duhovščini za

izdelovanje cerkvenih paramentov.

Izdeluje cele ornate, kazule v vseh liturgičnih barvah, pluvijale, obhajilne burze, stole in vse za službo božjo potrebne stvari, priproste in najfineje, kakor se glasi naročilo, v svilenem in zlatem vezenju. — Izdeluje tudi bandera in baldahine ter izvršuje vsakovrstno cerkveno perilo iz pristnega platna. Vporablja samo dobro blago, cene pa mogočnosti nizke, zagotavlja trpežno, vestno delo in hitro postrežbo. Prenovljenje starih paramentov tudi rado- voljno prevzame. 948 26-18

Prodaja hiše in majhnega vrta

tik farne cerkve v Novištifti pri Gornjem gradu, kjer je velika božja pot, kraj zelo lep, zdrav in pripraven za letovišnike, kjer obstoji že 6 let krčma, se proda zaradi rod- binskih razmer. Hiša je nova, v dobrem stanu, jednonadstropna, se lahko rabi tudi za trgovino, ima pod zemljo tri kleti, pritlično tri sobe, jedilno shrambo, kuhinjo in velik prestor za trgovino. V nadstropju so štiri prostorne sobe, v podstrešju se tudi lahko nare- dite dve prostorni sobi. Pogoji in vse drugo se izve pri lastniku Antonu Matjaž, vele- posestniku v Tiroseku, pošta Gornji-grad, Štirsko. 568 2-2

Obrtno naznanilo.

Podpisani naznanjam sl. p. n. občinstvu, da bodem z dnem

8. maja otvoril čisto na novo urejeno

pekarijo

v Novem vodmatu št. 86.

Priporočam se sl. občinstvu za vsestransko podporo, z odjemanjem mojega raznovrstnega peciva. Dolgotrajna skušnja je porok, da se bodem vsestransko trudil zadovoljiti moje cenjene odje- malce z okusnim pecivom

Na zahtevo pošiljal bodem pecivo tudi na dom.

Vso pozornost pa bodem tudi obračal na peko domačega kruha, ki ga bodem pekel vsak dan ob 7. in 9. uri dopoldne.

S priporočilom se bilježim

Rok Cizelj, pekovski mojster,

Novi vodmat št. 86 pri Ljubljani.

581 2-2

Kmetiška posojilnica ljubljanske okolice,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

v Ljubljani, Marije Terezije cesta hiš. št. 1,

v Knezovi hiši,

obrestuje hranilne vloge po

110 95-46

4¹/₂ odstotka

brez odbitka rentnega davka, katerega posojil- nica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure, razun nedelj in praznikov, vsaki dan od 8. do 12. ure dopoldne.

Poštnega hranilničnega urada št. 828.406,

Telefon šte. 57.

Preoddaja trgovine.

Vljudo naznanjam svojim p. n. dolgoletnim, zvestim kupcem, da sem že 70 let obstoječo svojo

trgovino z galanterijami in tapetami

prodal

gospodični Blanki Nemecz.

Zahvaljujoč se za vso meni prijazno skazovano naklonjenost, prosim prav toplo, da se meni dano zaupanje blagovoljno skazuje tudi moji naslednici.

S spoštovanjem

Karol Karinger.

Ozira se na predstojajoče naznanilo si jemljem čast sporočiti, da sem bila skozi 19 let poslo- vodkinja v jedni tukajšnjih prvih trgovin z galanterijami in igračkami. V t. m. času sem si pridobila zadostno znanja da bom mogla zadostiti vsem zahtevam take trgovine.

Obljubim, da se bodem trudila vsestransko zadovoljiti svoje p. n. odjemalce ter se priporočam

z vsem spoštovanjem

572 3-2

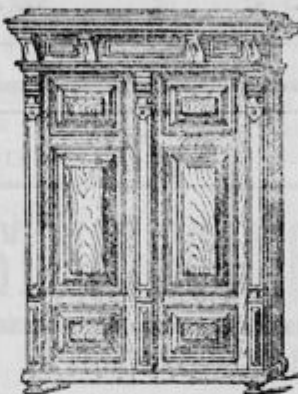
Blanka Nemecz,

Mestni trg št. 8.

V Ljubljani, dné 30. aprila 1903.

Prva kranjska mizarska zadruga

v Šent Vidu nad Ljubljano

se priporoča sl. občinstvu v naročitev raznovrstne temne in likane sobne oprave iz suhega lesa, solidno izgotov- ljene, po lastnih in predloženih vzorcih.

Velika zaloga raznovrstne izdelane oprave za salone, spalne in jedilne sobe je na izbero cenjenim naročnikom v lastnem skladišču tik kolodvora v Viž- marjih. — V prav obilno naročitev se priporoča

Jos. Arhar, načelnik.

„ANDROPOGON“

(Iznajditelj P. Herrmann, Zgornja Poljskava)

je najboljša, vsa pričakovanja prekašajoča sredstvo za rast las, katero ni nikako sleparstvo ampak skozi leta z nena- vadnimi uspehi izkušena in zajamčeno neškodljiva tekočina, ki zabrani izpadanje las in odstrani prahaje.

Značilno je, da se pri pravilni rabi že čez 4 do 5 ted- nov opazi močna rast las, kakor tudi brade, in imajo novo zrasi lasje pri osivelih zopet svojo nekdanjo naravno brado. Mnogoštevilna priznanja. Cena steklenice 3 krone. Dobi se v vseh mestih in večjih krajih dežele.

Glavna zaloga in razpošiljatev v Ljubljani

pri gospodu 274 (40)

Vaso Petričič-u.

V zalogi imajo tudi gg. E. Mahr in U. pl. Trnkóczy v Ljubljani, A. Ranč v Kranju, in lekarna „Pri angelju“ v Novem mestu.

Preprodajalci popust.

Na najvišje povelje Nj.

c. in kr. apost. Veličan.

XXXV. c. kr. državna loterija

za civilne dobrodelne namene tustranske države

Ta denarna loterija,

edina v Avstriji postavno dovoljena, ima 18.397 gotovih dobikov v gotovem denarju v skupnem znesku 506.880 kron.

Glavni dobitek znaša

200.000 kron

v gotovem denarju.

Žrebanje nepreklicljivo 18. junija 1903.

Jedna srečka 4 krone.

Srečke so dobiti na Dunaju pri uradu za državne loterije, III., Vordere Zollamt- strasse 7, po loterijah, trafikah, pri davčnih, poštnih, brzojavnih in železničnih uradih ter v menjalnicah itd. — Načrti za žrebanje brezplačno.

Srečke se pošiljajo poštine prosto.

C. kr. vodstvo državne loterije.

Oddelek za državne loterije.

146 10-2